

**Vedlegg tilknyttet sluttrapport til
Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir)
for prosjektet**

**«Flere praksisplasser og bedre
veiledning for medisinstudenter på
fastlegekontorene (FRONESIS)»
(PILOT-2020/10011)**

**Institutt for global helse og samfunnsmedisin
Universitetet i Bergen**

Mai 2026

Oversikt over vedlegg

Oversikt over vedlegg som er hyperlenker	1
4. Spørreskjema sendt ut til fastleger i Norge - Clinical Teacher Questionnaire	2
6. Invitasjon til deltakelse i Arbeidspakke 2 - Intervensjon i kommuner på Vestlandet	9
7. Invitasjon til den søknadsbaserte støtteordningen sendt ut til kontrollgruppen	11
8. Informasjon og program for første emnekurs i praksisrettleiing, 4.-5.06.2024	13
9. Informasjon og program for Kull 1 på andre emnekurs i praksisrettleiing, 3.-4.06.2025....	17
10. Informasjon og program for Kull 2 på andre emnekurs i praksisrettleiing, 4.-5.06.2025..	20
11. Emnebeskrivelse for Praksisveilederutdanning i allmennmedisin (PRAM), inkludert vedlegg til søknad.....	22
17. Flyer og program for praksisveilederkurs i allmennmedisin - Læring gjennom klinisk praksis - arrangert på Stalheim hotel 17.-19.09.2023	46
18. Flyer og program for den akademiske konferansen «The First Nordic Conference on Medical Workplace Learning» på Stalheim hotel, 17.-19.09.2023	51
19. PDF-oversikt over presentasjoner og aktiviteter i regi av FRONESIS-prosjektet (perioden 2020-2026)	56
20. E-post fra HK-dir med bekreftelse på søknad om forlenget prosjektperiode til og med 15.03.2026.....	66
21. E-post med invitasjon til Nasjonal dialogkonferanse: Praksis for medisinstudenter i kommunene	69
22. Flyer med informasjon om Nasjonal dialogkonferanse: Praksis for medisinstudenter i kommunene 05.-06.02.2026.....	71
23. Program for Nasjonal dialogkonferanse: Praksis for medisinstudenter i kommunene 05.-06.02.2026	72
25. Invitert innlegg i Tidsskriftet Paraplyen, side 28-29: Nasjonal dialogkonferanse: Praksis for medisinstudenter i kommunene	74
26. Innspill til Helsereformutvalget om praksis for studenter fra FRONESIS_UiB 270226...	75
27. Innspill til HOD, KD og HDir om praksis for studenter fra FRONESIS_UiB 090326.....	78
28. Innlegg i Tidsskriftet Paraplyen, nr. 1 2026, side 30-31 - Helsereforma må omfatte utdanning.....	81
30. Vedlegg til spørsmål 2 i sluttrapport: Prosjektskisse - Følgeforskning på veilederutdanning for fastleger	82

Oversikt over vedlegg som er hyperlenker

1. Knutsen JS, Bondevik GT, Hunskaar S. To be or not to be supervisors for medical students in general practice clinical placements: a questionnaire study from Norway. *Scand J Prim Health Care*. 2024;42(3):442-449. <https://doi.org/10.1080/02813432.2024.2337063>
2. Knutsen JS, Bondevik GT, Hunskaar S. General practitioners' attitudes and motivation to supervise medical students in clinical placements: a questionnaire study from Norway. *Scand J Prim Health Care*. 2025;43(3):546-554. <https://doi.org/10.1080/02813432.2025.2471053>
3. Knutsen JS, Hunskaar S, Bondevik GT, Johansen ML. Dyad placement in general practice: interview study with Norwegian medical students and their clinical supervisors. *BMC Med Educ*. 2025;26(1):83. <https://doi.org/10.1186/s12909-025-08405-y>
5. [Lenke til pressemelding for avhandlingen 19. juni 2026 \(uib.no\)](#)
12. Nyhetssak publisert på Institutt for global helse og samfunnsmedisin sine nettsider, etter første emnekurs i praksisrettleiing i 2024: [Ny praksisveilederutdanning for fastleger \(uib.no\)](#)
13. Nyhetssak publisert på Institutt for global helse og samfunnsmedisin sine nettsider, etter andre emnekurs i praksisrettleiing i 2025: [Ny vellykket samling for fastleger med interesse for praksisveiledning \(uib.no\)](#)
14. Artikkel i Utposten – blad for allmenn- og samfunnsmedisin: [Praksisveilederutdanning i allmennmedisin – noe for deg?](#)
15. Nettside med informasjon om å bli praksisveileder for medisinstudenter i allmennmedisin: www.studentipraksis.no
16. Video for rekruttering av fastleger som praksisveiledere: <https://www.youtube.com/watch?v=jA3--6zZUHU>
24. Khrono-artikkel om konferansen og FRONESIS-prosjektet: [Krevjande å få praksis hos fastlegen \(khrono.no\)](#)
29. Kronikk i Tidsskrift for Den norske legeforening: Eliassen KE, Bondevik GT, Mildestvedt T, Hunskaar S. Fastlegepraksis for medisinstudentene må reddes. *Tidsskr Nor Legeforen* 2026 Vol. 146. <https://doi:10.4045/tidsskr.26.0198>.

UNIVERSITY OF BERGEN

Clinical Teacher Questionnaire

Developed for general practitioners in Norway, February 2022

1 Participants of this questionnaire must be regular general practitioners (GPs), locum GPs or GPs on intermediate leave.

I am a GP

I am a locum GP

I am GP in intermediate leave

Other (shall not proceed)

2 if "Other" in question 1: What would you like to do?

[Back to questionnaire](#)

[End questionnaire](#)

3 Gender

Male

Female

Other

4 Age

< 36 years

36-45 years

46-55 years

>55 years

5 Are you a specialist in general practice?

Yes

No, undergoing specialisation program

No, other

6 In which region is your workplace located?

North (Nordland, Troms og Finnmark)

Middle (Møre og Romsdal, Trøndelag)

West (Rogaland, Vestland)

South-East (Agder, Telemark, Vestfold, Viken, Oslo, Innlandet)

7 Size of municipality (number of inhabitants)

< 5 000

5 001-20 000

20 001-50 000

50 001-100 000

>100 000

8	Number of GPs in the surgery	1	
		2	
		3	
		4	
		5	
		6	
		7	
		8	
		9	
		10	
		More than 10	
9	How many interns are typically in the surgery?	0	
		1	
		2	
		3	
		More than 3	
10	Have you:	taught medical students in general medicine/community medicine (excluding supervision)?	
		conducted or are you conducting your own research project with the goal of publication?	
		participated or are you participating in research projects without authorship?	
		met the requirements for using tariff “2p” in the Normaltariff (doctorate and supervision)?	
		been a supervisor for interns and/or residents?	
11	Have you during the last three years (after January 1st, 2019) been supervising 5th/6th year medical students in clinical placements?	Yes	
		No	
	If YES		If NO
12	Which university institution have you hosted students from?	UiT The Arctic University of Norway	27 Have you received invitation to become supervisor in this period?
		Norwegian University of Science and Technology (NTNU)	Yes
		University of Bergen	No
		University of Oslo	
		A university abroad	
13	How have you been remunerated as a clinical teacher?	Fixed salary	28 If you were to be supervisor; how would you like to be remunerated?
			Fixed salary

Paid per student		Paid per student	
14	Office conditions (select the most applicable option)	29	If you were to be supervisor; which office conditions can you offer the students?
	The student has a designated equipped office the whole placement period		The student would have a designated equipped office the whole placement period
	The student alternate between vacant offices		The student would alternate between vacant offices
	The student uses a not fully equipped room some of the period (as an ECG-room or room for Chirurgia minor)		The student would use a not fully equipped room some of the period (as an ECG-room or room for Chirurgia minor)
	Have no suitable room for student		Have no suitable room for student
15	Which facility circumstances makes it difficult to host student?	30	Which facility circumstances makes it difficult to host student?
	Limited total area		Limited total area
	Limited number of offices		Limited number of offices
	Lack of standard equipment for the relevant office		Lack of standard equipment for the relevant office
	Lack of PC and/or software licenses		Lack of PC and/or software licenses
	Other (free text)		Other (free text)
16	In the past 3 years, have you been responsible for multiple students simultaneously during the same placement period?		
	Yes		
	No		
17	Would it be possible for you to have multiple students simultaneously in the same placement period in the future?	34	Could it be relevant for you to become supervisor for medical students in the future?
	Yes		Yes
	No		No
			Maybe
18	What is needed for you to be able to host multiple students simultaneously in the same placement period in the future? (multiple answers possible)	35	What is needed for you to be able to host students in clinical placements in the future? (multiple answers possible)
	More offices		More offices
	Higher salaries		

	Economically support for equipment and office		Economically support for equipment and office
	Increased competence in clinical teaching		Increased competence in clinical teaching
	More equipment		More equipment
	Closer follow-up by the university		
	Do not know		Do not know
	Other (free text)		Other (free text)
19	(if 'more equipment') Which equipment do you need?	36	(if 'more equipment') Which equipment do you need?
	[free text]		[free text]
20	Would it be possible for you to host more students during a year?		
	Yes		
	No		
21	What is needed for you to be able to host more students during a year? (multiple choices possible)		
	More offices		
	Higher salaries		
	Economically support for equipment and office		
	Increased competence in clinical teaching		
	More equipment		
	Closer follow-up by the university		
	Do not know		
	Other (free text)		
22	(if 'more equipment') Which equipment do you need?		
	[free text]		
23	To which extent do you agree or disagree to the following statements about being supervisor for medical students (1=strongly disagree, 2=disagree, 3=neither agree nor disagree, 4=agree, 5=strongly agree, do not know)	31	Even though you are not supervising medical students, to which extent do you agree or disagree to the following statements about being supervisor for medical students (1=strongly disagree, 2=disagree, 3=neither agree nor disagree, 4=agree, 5=strongly agree, do not know)
23.1	Being supervisor for students is professionally stimulating	31.1	Being supervisor for students can be professionally stimulating
23.2	Teaching students is an important part of the job as GP	31.2	Teaching students is an important part of the job as GP

23.3	Being supervisor is important in terms of recruiting GPs	31.3	Being supervisor is important in terms of recruiting GPs
23.4	Students are an important resource in the placement period	31.4	Students can be an important resource in the placement period
23.5	It is financially profitable to be a supervisor for student	31.5	It is important that it is financially profitable to be a supervisor for student
23.6	Total workload increases while hosting student	31.6	Total workload increases while hosting student
23.7	The salaries are sufficient relative to the effort/workload	31.7	A daily fee of NOK 1,000-1,500 is sufficient relative to the effort/workload ¹
23.8	Being a supervisor for students increases my clinical teaching competence	31.8	Being a supervisor for students could increase my clinical teaching competence
23.9	Being a supervisor for students increases my clinical competence	31.9	Being a supervisor for students could increase my clinical competence
23.10	Being a supervisor for students makes me a better doctor	31.10	Being a supervisor for students can make me a better doctor
23.11	Students complicate the doctor-patient relationship	31.11	Students can complicate the doctor-patient relationship
24.1	Students contribute positively to the workplace environment	32.1	Students can contribute positively to the workplace environment
24.2	Supervising medical students should be a task for all GPs	32.2	Supervising medical students should be a task for all GPs
24.3	Co-workers in the surgery are an important resource for the students	32.3	Co-workers in the surgery can be an important resource for the students
24.4	Students in placements are a burden for co-workers	32.4	Students in placements can be a burden for co-workers
24.5	My colleagues are positive to me supervising students	32.5	My colleagues would be positive to me supervising students
24.6	I worry my level of medical knowledge is insufficient to be a supervisor	32.6	I worry my level of medical knowledge is insufficient to be a supervisor
24.7	It is uncomfortable to 'have my cards checked' by students	32.7	It can be uncomfortable to 'have my cards checked' by students
24.8	It is a burden for patients to meet students instead of their GP	32.8	It can be a burden for patients to meet students instead of their GP
24.9	Student consultations can contribute to better health care for some patients	32.9	Student consultations can contribute to better health care for some patients
24.10	Clinical teaching should be considered as part of the municipal tasks	32.10	Clinical teaching should be considered as part of the municipal tasks
25.1	Of the following items, what are your main motivations for being supervisor (top-three ranking)	33	If you were to be supervisor, what would be your top-three most important motivation factors
	Professional development		Professional development
	Important part of the job as GP		Important part of the job as GP

¹ NOK 1,000-1,500 was approximately EUR 100-150 at February 2022

	Recruitment contribution	Recruitment contribution
	Student is a resource	Student is a resource
	Enhance my economy	Enhance my economy
	Reduce my workload	Reduce my workload
	Strengthening my clinical teaching competence	Strengthening my clinical teaching competence
	Strengthening my clinical competence	Strengthening my clinical competence
	Becoming a better doctor	Becoming a better doctor
	Strengthening the workplace environment	Strengthening the workplace environment
	The supervisor role is fulfilling	The supervisor role is fulfilling
	Beneficial and positive for patients	Beneficial and positive for patients
	Contact with the university	Contact with the university
	Workday variation	Workday variation
	Gives the GP-surgery increased status	Gives the GP-surgery increased status
26	I feel that the university facilitates my development as a clinical teacher	
	Not at all	
	To a small extent	
	To some extent	
	To a large extent	
	To a very large extent	
Following questions to everyone		
37	Have you attended courses in clinical teaching organised by the university/medical association?	
	Yes	
	No	
38	Which course was that?	
	'Emnekurs' of at least 15 hours	
	Other courses	
	Other (free text)	

39.1	Have you completed other training in clinical teaching?
	Yes
	No
39.2	Are you familiar with courses or education in clinical teaching by the university?
	Yes
	No
39.3	Do you need training in clinical teaching?
	Yes
	No
40	What considerations must be taken into account for you to allocate time for (more) competence development in clinical teaching? 1=very unimportant, 2=unimportant, 3=neither important nor unimportant, 4=important, 5=very important
40.1	Approval as part of specialisation in general practice
40.2	Financial compensation for time out of office
40.3	Be able to attend courses remotely
40.4	Courses with in-person attendance
40.5	Combination of digital and physical gatherings
	End

This questionnaire was developed by

Steinar Hunskaar, MD, PhD, professor emeritus at the University of Bergen

Gunnar Tschudi Bondevik, MD PhD, professor at the University of Bergen

Julie Solberg Knutsen, MD, PhD candidate at the University of Bergen

*The questionnaire was developed and distributed by
the Norwegian College of General Practice
through the software Questback Essentials*

© February 2022

Bergen, 30. mars 2023

Kjære fastlegekollega!

Kan vi sammen med deg og ditt legekantor få unge leger til å velge allmenntilleggsmedisin?

Ved Universitetet i Bergen vil det i årene fremover bli flere medisinstudenter og dermed større behov for praksisplasser. *Allmenntilleggsmedisin* er et av de tre hovedfagene på medisinstudiet. Noen av de viktigste faktorene som påvirker medisinstudenter til å velge spesialitet og karrierevei er *gode praksisopplevelser og gode rollemodeller*. Kan vi få DEG og ditt legekantor med på laget?

Som del av prosjektet «*Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)*» vil vi nå invitere oss til et besøk på alle fastlegekontorene i Bergen og omegnskommunene Alver, Askøy, Austrheim, Bjørnafjorden, Masfjorden, Vaksdal og Voss. Disse kommunene inngår i samarbeidet om Kunnskapskommunen Helse Omsorg Vest.

Vi håper dere er interesserte i å få besøk av oss!

- *For legekantor som ikke har hatt student i praksis før vil vi gå i dialog om muligheten for å motta en eller flere studenter i en eller flere perioder.*
- *For legekantor som har allerede har erfaring med studenter i praksis vil vi gå i dialog om muligheten for å motta flere studenter eller i flere perioder.*
- *Selv om dere ser noen hindringer for å ta imot (flere) studenter, vil vi gjerne samtale med dere for å finne løsninger. I prosjektet har vi flere virkemidler for å få dette til!*

I møtet vårt vil vi fortelle mer om hvordan det er å være praksisveileder. Vi vil også fortelle om mulighetene for begrenset økonomisk oppstartsstøtte, hvis det er noe som må ordnes på legekantoret før dere kan ta imot studenter.

Alle kontor som tar imot besøk av oss vil dessuten få ett eksemplar av den nye utgaven av læreboka *Allmenntilleggsmedisin*.

Litt fakta om studentpraksis:

Praksisperiodene er av 6 ukers varighet for medisinstudenter på siste studieår. Studentene er delt opp i fire grupper, to i vårsemesteret og to i høstsemesteret. Dette er erfarne sisteårsstudenter som kan ha egne pasientkonsultasjoner. Det er mulig å ta imot en eller flere studenter samtidig, og i 1, 2, 3 eller 4 perioder i året. På mange legekantor veksler veilederansvaret for studenten mellom de ulike fastlegene. Det er ikke nødvendig å være spesialist i allmenntilleggsmedisin for å være praksisveileder for student.

Som praksisveileder får du:

- Økonomisk kompensasjon (honorar eller lønn) som praksisveileder.
- Veiledningstimene er tellende i egen videre- eller etterutdanning.
- Faglig oppdatering og kompetansebygging som praksisveileder, tellende i egen videre- eller etterutdanning;
 - o Alle praksisveiledere tilbys et 2-dagers emnekurs hvert år. UiB dekker kursavgiften.
 - o UiB vil tilby egen veilederutdanning for praksisveiledere.
- Et rikere praksismiljø med ungdommelig tilskudd av medisinstudenter.
- Muligheten til å fremsnakke eget fag og arbeidssted og påvirke unge legers karrierevalg.
- Mulighet for universitetstilknytning som gir deg tilgang til NEL, Universitetsbiblioteket med PubMed og vitenskapelige artikler i fulltekst mm.
- Personlig utvikling som veileder. Medisinstudentene setter pris på gode veiledere, og kan nominere til praksislærerprisen: <https://www.uib.no/igs/154203/michael-benjamin-robert-tildeles-praksisveilederpris-2021>

Hva skjer nå?

Vi har i samarbeid med kommunene identifisert én kontaktlege for hvert legekantor. Vi vil i løpet av de nærmeste ukene ta kontakt med vedkommende og avtale et besøk på legekantoret. For møtet kompenserer vi for medgått tid tilvarende takst 14/14d i Normaltariffen for en lege, men alle legene ved kontoret er hjertelig velkomne i møtet.

Du/dere kan gjerne ta kontakt med daglig leder for FRONESIS-prosjektet, førsteamanuensis og spesialist i allmennmedisin Knut Eirik Eliassen, knut.eliassen@uib.no eller 41204018 også før dette, dersom du har spørsmål.

Med vennlig hilsen

FRONESIS-prosjektet ved Universitetet i Bergen og Kunnskapskommunen Helse Omsorg Vest

Steinar Hunskaar, professor i allmennmedisin og prosjektleder

Knut Eirik Eliassen, førsteamanuensis i allmennmedisin og daglig leder

Karen Haugvaldstad, prosjektkoordinator

Gunnar T. Bondevik, professor i allmennmedisin og koordinator for praksisplasser i Vestland/Hordaland

Julie S. Knutsen, lege og ph.d.-stipendiat i prosjektet

Vil du lese mer?

Om FRONESIS: <https://alrekhelseklynge.no/prosjekter/fronesis/>

Om Kunnskapskommunen:

<https://www.bergen.kommune.no/hvaskjer/tema/kunnskapskommunen/om-kunnskapskommunen>

Kunnskapskommunen

Helse Omsorg Vest

Bergen, 11. mars 2024

Utlysning:

Økonomisk støtte til tilrettelegging av fastlegekontor for legestudenter i praksis – FRONESIS-prosjektet

Ved Universitetet i Bergen vil det i årene fremover bli flere medisinstudenter og dermed større behov for praksisplasser. *Allmenntmedisin* er et av de tre hovedfagene på medisinstudiet. Noen av de viktigste faktorene som påvirker medisinstudenter til å velge spesialisitet og karrierevei er *gode praksisopplevelser* og *gode rollemodeller*. Kan vi få DEG og ditt legekontor med på laget?

Som del av prosjektet «*Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)*» har vi i 2023 invitert fastlegekontorene i Bergen og omegnskommunene til å opprette flere praksisplasser. Ved behov har vi gitt økonomisk støtte for tilrettelegging av kontorene. Du kan lese mer her:

<https://alrekhelseklynge.no/prosjekter/fronesis/>

Nå er turen kommet til resten av fastlegekontorene i Vestland og Rogaland

Ditt legekontor inviteres til å se på mulighetene til å ta imot (flere) studenter. Dere kan søke om økonomisk støtte hvis det er noe som må ordnes på legekontoret før dere kan ta imot studenter. Det kan for eksempel være medisinsk utstyr, kontormøbler eller mindre ombygginger. **Støttebeløpet kan være 10.000 – 60.000 kroner**, avhengig av tiltak og antall studenter. I helt spesielle tilfeller kan vi gå i dialog om høyere summer. Ved ombygging/oppussing av et legekontor kan vi gi et tilskudd om det tilrettelegges for studenter.

Alle fastlegekontor er velkomne til å søke, uavhengig av om dere har studenter i praksis nå eller ikke.

SØKNADSRIST 1. mai 2024

Lenke til enkel søknad: <https://skjemaker.app.uib.no/view.php?id=16699121>

Litt fakta om studentpraksis:

Praksisperiodene er av 6 ukers varighet for medisinstudenter på siste studieår. Dette er erfarne studenter som kan ha egne pasientkonsultasjoner under veiledning. Det er mulig å ta imot en eller to studenter samtidig, og i 1, 2, 3 eller 4 perioder i året. På mange legekontor veksler veilederansvaret for studenten mellom de ulike fastlegene. Det er ikke nødvendig å være spesialist i allmennmedisin for å være praksisveileder for student.

Som praksisveileder får du:

- Et rikere praksismiljø med ungdommelig tilskudd av medisinstudenter.
- Faglig oppdatering og kompetansebygging.
- Økonomisk kompensasjon (honorar eller lønn).
- Veiledningstimer tellende i egen videre- eller etterutdanning.
- Muligheten til å fremsnakke eget fag og arbeidssted og påvirke unge legers karrierevalg.
- Alle praksisveiledere tilbys et 2-dagers emnekurs hvert år. UiB dekker kursavgiften.
- Mulighet for universitetstilknytning som gir deg gratis tilgang til NEL, Universitetsbiblioteket med PubMed og vitenskapelige artikler i fulltekst mm.
- UiB vil tilby egen veilederutdanning for praksisveiledere.
- Personlig utvikling som veileder. Medisinstudentene setter pris på gode veiledere, og kan nominere til praksislærerprisen: <https://www.uib.no/igs/165164/rolf-martintande-er-vinner-av-praksisveilederprisen-2022>

Du/dere kan gjerne ta kontakt med daglig leder for FRONESIS-prosjektet, førsteamanuensis og spesialist i allmennmedisin Knut Eirik Eliassen, knut.eliasen@uib.no eller 41204018 også før dette, dersom du har spørsmål.

Med vennlig hilsen

FRONESIS-prosjektet ved Universitetet i Bergen
Steinar Hunskaar, *professor, spesialist i allmennmedisin*
Knut Eirik Eliassen, *førsteamanuensis, spesialist i allmennmedisin*
Gunnar T. Bondevik, *professor, spesialist i allmennmedisin*
Julie S. Knutsen, *lege og ph.d.-stipendiat*
Karen Haugvaldstad, *prosjektkoordinator*

PS! Vi minner også om at FRONESIS arrangerer emnekurs i praksisveiledning for fastleger i Bergen 4. og 5. juni.

UiB dekker kursavgiften for praksisveiledere (Én kursavgift per student/år). Les mer her: <https://www.legeforeningen.no/kurs/2024/1/35946>

UNIVERSITETET I BERGEN

Praksisrettleiingskurs – UiB & FRONESIS

Emnekurs i praksisrettleiing

Dato: 4. og 5. juni 2024

Stad: Scandic Flesland Airport Hotel, Bergen

Godkjenning: Kurset er godkjend med 15 poeng som emnekurs/klinisk emnekurs i allmennmedisin til vidare- og etterutdanninga (forlenging av retten til tilleggstakst). Det blir 1 time førebuing med å skrive eit kort refleksjonsnotat. Kurset inngår som obligatorisk del (startkurs) for dei av deltakarane som ynskjer å ta den nye praksisrettleiarutdanninga i allmennmedisin.

Kurskomité: Gunnar Tschudi Bondevik (kursleiar), Knut Eirik Ringheim Eliassen (kursleiar), Steinar Hunskaar, Julie Solberg Knutsen, Iselin Henriksen Kvamme, Monika Kvernenes, Tane Holm Høisæter, Edvin Schei, Sharline Riiser, Inga-Cecilie Sørheim, Karen Haugvaldstad.

Kursarrangør: Institutt for global helse og samfunnsmedisin (IGS), Universitetet i Bergen, i samarbeid med FRONESIS-prosjektet ved Universitetet i Bergen.

Målgruppe: Praksisrettleiarar og andre allmennlegar som rettleiar - eller planlegg å rettleie - medisinstudentar, LIS1 og ALIS. Kurset er ope for alle, og inngår som ein obligatorisk del for deltakarar som ynskjer å ta den nye praksisrettleiarutdanninga i allmennmedisin (totalt 10 studiepoeng). Dei som ynskjer å ta denne utdanninga markerer det ved påmelding.

Alle praksisrettleiarar som tek imot studentar frå UiB i 6 vekers praksis og fullfører kurset, får dekt kursavgifta i etterkant, uavhengig av om dei tek den nye rettleiarutdanninga eller berre deltek på dette emnekurset. Fastlegekontor med kontoravtale får dekt éi kursavgift pr. student ein tek imot pr. år. Har du personleg tilsetjing som praksisrettleiar ved UiB får du dekt eigen kursavgift. Utgifter til reise og opphald kan søkjast refundert etter retningslinjer frå Legeforeningens sitt Fond II.

Målsetjing: Kurset si målsetjing er å bidra til å heve allmennlegar si kompetanse i praksisrettleiing av medisinstudentar og yngre kollegaer på fastlegekontor. Ein ynskjer å stimulere fastlegar til å byrje/halde fram med rettleiing av medisinstudentar og legar i

spesialisering. Kurset vil formidle oppdatert kunnskap om korleis ein kan auke kvaliteten på rettleiing og supervisjon gjennom teori og praktisk trening.

Læringsmål

FKM LM-04: Kunne handtere etiske utfordringar i eigen spesialitet, gjennomføre etisk refleksjon og rettleie andre.

FKM LM-20: Ha gode ferdigheiter i å rettleie og gi supervisjon.

FKM LM -23: Kunne kommunisere om eige fag på ein måte som er tilpassa mottakarar som kollegaer, samarbeidspartnarar, pasientar og media.

FKM LM-73: Kunne reflektere over korleis eigne eigenskapar, haldningar og verdiar påverkar arbeidsmiljøet og rollen som arbeidstakar, leiar og kollega.

ALM-002: Kunne evaluere styrker og avgrensingar i eigne kunnskapar og ferdigheiter, og sjølvstendig kunne rettleie kollegaer i tilsvarande evaluering.

Maks. tal på deltakarar: 40

Påmeldingsfrist: 1. april 2024

Prisar: Kursavgift kr. 4200,-

Heilpensjon: 2804,-

Dagpakke 1 dag: 678,-

Dagpakke 2 dagar: 1356,-

Felles 3-retters middag (drikke er ikkje inkludert): 817,-

Overnatting enkeltrom inkl. frukost: 1645,- pr. natt.

Påmeldingsavgift: 103,-

Påmelding:

Følg lenka:

<https://myevents.berg-hansen.no/eventportal#/offer/132217/portal/1/attendee/0/registration/bhbMahAygJclGbld>

Praksisrettleiarutdanning for allmennlegar:

For meir informasjon om emnekurset og den nye rettleiarutdanninga, kontakt:

praksis.igs@uib.no

Forarbeid: Deltakarane skal skrive ned ein kort refleksjon (250 ord) om eigen erfaring med rettleiing som rettleiar eller som student/utdanningskandidat. Notatet skal sendast inn til kursleiinga før start (e-post: praksis.igs@uib.no).

Dag 1 - Læring i praksis – Kursleiarar: Gunnar T. Bondevik og Knut Eirik Eliassen

	Tema	
08.00-08.30	Velkomen og introduksjon	Knut Eirik Eliassen Gunnar T. Bondevik
08.30-10.15 Inkl. pause	Refleksjon: Mine egne erfaringar med rettleiing som rettleiar eller som student/utdanningskandidat. Rettleiing som pedagogisk fagfelt.	Knut Eirik Eliassen Edvin Schei Monika Kvernenes
10.15-11.00	Føresetnadar for læring og læring i praksis?	Monika Kvernenes
10.00-11.15	<i>Pause</i>	
11.15-12.00	Medisinstudiet. Praksisstudiar i perspektiv.	Steinar Hunskår
12.00-13.00	<i>Lunsj</i>	
13.00-13.45	Fram-og-tilbakemelding I	Julie Solberg Knutsen
13.45-14.00	<i>Pause</i>	
14.00-14.45	Fram-og-tilbakemelding II	Julie Solberg Knutsen
14.45-15.00	<i>Pause</i>	
15.00-15.45	Personsentrert rettleiing I - Studenten, pasienten og rettleiaren	Gunnar T. Bondevik Inga-Cecilie Sørheim Sharline Riiser
15.45-16.00	<i>Pause</i>	
16.00-16.45	Personsentrert rettleiing II - Studenten, pasienten og rettleiaren	Gunnar T. Bondevik Inga-Cecilie Sørheim Sharline Riiser
16.45-17.00	Oppsummering: Kva har vi lært?	Julie S. Knutsen
19.30 -	<i>Festmiddag</i>	

Dag 2 Rettleiing, teori og praksis – Kursleiarar: Gunnar T Bondevik og Knut Eirik Eliassen

08.00-08.45	Kva er det som berre kan lærast i praksis? Kor viktig er venlegheit for læring?	Edvin Schei Knut Eirik Eliassen
08.45-09.00	<i>Pause</i>	
09.00-09.45	Læreboka, retningsliner og anna teoristoff som ressurs i retteiinga	Steinar Hunskår
09.45-10.00	<i>Pause</i>	
10.00-10.45	Kva skal være mine læringsmål i rettleiarutdanninga?	Steinar Hunskår Monika Kvernenes
10.45-11.15	<i>Pause med utsjekk</i>	
11.15-12.00	Skriving som læring I	Knut Eirik Eliassen Edvin Schei
12.00-13.00	<i>Lunsj</i>	
13.00-13.45	Skriving som læring II	Knut Eirik Eliassen Edvin Schei
13.45-14.00	<i>Pause</i>	
14.00-14.45	Oppsummering og evaluering – vel heim!	Gunnar T Bondevik Knut Eirik Eliassen

UNIVERSITETET I BERGEN

Praksisrettleiing – *Emnekurs/Samling I*

Emnekurs I, Dag 1 - Læring i praksis - 8t.

08:00-08:15	Velkommen og introduksjon	<i>Knut Eirik Eliassen</i>
08:15-09:15	<u>Refleksjon</u> : Mine egne erfaringar med rettleiing som rettleiar og som student sjølv	<i>Knut Eirik Eliassen / Edvin Schei</i>
	Flytende overgang til...	
09:15-10:00	<u>Seminar</u> : Introduksjon til rettleiing som pedagogisk fagfelt	<i>Monika Kvernenes</i>
10:00-10:15	<i>Pause</i>	
10:15-11:00	<u>Forelesning</u> : Føresetnader og kjenneteikn ved læring i praksis?	<i>Monika Kvernenes</i>
11:00-11:15	<i>Pause</i>	
11:15-12:00	Fram- og tilbakemeldingsworkshop, del I	<i>Julie S Knutsen / Inga-Cecilie Sørheim</i>
12:00-13:00	<i>Lunch</i>	
13:00-13:45	Fram- og tilbakemeldingsworkshop, del II	<i>Julie S Knutsen / Inga-Cecilie Sørheim</i>
13:45-14:00	<i>Pause</i>	
14:00-14:45	<u>Seminar</u> : Kor i utdanninga er det eg som praksisrettleiar kjem inn? Korleis er studentane førebudd til praksis?	<i>Trygve Skonnord /Knut Eirik Eliassen</i>
14:45-15:00		
15:00-15:45	<u>Seminar</u> : Personentrert rettleiing – Studenten, pasienten og rettleiaren	<i>Sharline Riiser / Inga-Cecilie Sørheim</i>
15:45-16:00	<i>Pause</i>	
16:00-16:45	<u>Forelesning</u> : Litteratur og læringsressursar i rettleiinga	<i>Steinar Hunskår</i>

Festmiddag, inkludert utdeling av pris for beste praksisveileder ved UiB for 2024, kl. 20.00

Emnekurs I, Dag 2: Rettleiing, teori, praksis og erfaringar frå dei som har gått praksisrettleiarutdanninga – 7t.

08:00-09:00	Emnekurs I: Workshop: Øving på tilbakemelding i rettleiarrolle med praksisnære kasus	Julie S Knutsen / Edvin Schei		Emnekurs II: Seminar: Velkommen til avsluttende samling. Erfaringar frå praksisperiodane og dei ulike modulane	Knut Eirik Eliassen / Monika Kvernenes
09:00-09:15	Pause				
09:15-10:15	Felles workshop¹ «Læring i praksisrettleiarrolla I». Kort intro om PRAM620. Deltakarar på avsluttande samling presenterer ulike tema frå fordjupningsoppgåvene i «minidisputas». Gruppe- og plenumsdiskusjon.	Gunnar T Bondevik / Monika Kvernenes	←	Emnekurs II: Deler frå egne erfaringar	Deltakarar, delar frå fordjupingsoppgåver i PRAM620
10:15-10:30	Pause				
10:30-11:50	Felles workshop: «Læring i praksisrettleiarrolla II».	Monika Kvernenes / Knut Eirik Eliassen	←	Emnekurs II: Deler frå egne erfaringar	Deltakarar, delar frå fordjupingsoppgåver i PRAM620
12:00-12:45	Lunch				
12:50-13:30	Felles workshop: «Læring i praksisrettleiarrolla III».	M Kvernenes / GT Bondevik / KE Eliassen	←	Emnekurs II: Deler frå egne erfaringar	Deltakarar, delar frå fordjupingsoppgåver i PRAM620
13:30-13:45	Pause				
13:45-14:45	Emnekurs I: Seminar: Rettleiing når studentar er redde for å gjere feil	Trygve Skonnord / Gunnar T Bondevik		Emnekurs II: Seminar: Arbeidsplassen som læringsarena. Kollegastøtte og rolleforståing.	Sharline Riiser / May-Lill Johansen
14:45-15:00	Pause				
15:00-15:30	Emnekurs I: Oppsummering og evaluering – vel heim!	Knut Eirik Eliassen	15:00-15:45	Emnekurs II: Seminar: Korleis kan vi gjere rettleiarrolla handterbar? Kva vert min veg vidare.	Miriam Gustafsson / Inga-Cecilia Sørheim + deltakarar med valfri modul: Evaluering og vidareutvikling
			15.45 -19.00	Pause	
			19.00 -20.00	Emnekurs II: Evalueringsovelse i middagssalen	Knut Eirik Eliassen / Gunnar T Bondevik
			20.00 -	Felles middag	

1) Felles Workshop med Emnekurs II (Avsluttande samling for PRAM620). Parallellsesjonar ved mange deltakarar.

Oversikt over undervisere*:

Gunnar T Bondevik ²	Professor i allmenntmedisin, Universitetet i Bergen
Esperanza Diaz ³	Professor i allmenntmedisin, Pandemisenteret, Universitetet i Bergen
Knut Eirik R Eliassen ²	Førsteamanuensis, spesialist i allmenntmedisin, Universitetet i Bergen
Hilde Grimstad ³	Professor i allmenntmedisin, NTNU
Miriam K Gustafsson ³	Førsteamanuensis, spes. i allmenntmedisin og psykiatri, NTNU/ALIS, SamLIS Midt
Steinar Hunskaar	Professor emeritus i allmenntmedisin, Universitetet i Bergen
May-Lill Johansen ³	Førsteamanuensis, Praksiskoordinator, UiT Norges arktiske universitet
Monika Kvernenes	Førsteamanuensis, leder for Enhet for læring, Med. Fak. Universitetet i Bergen
Sharline Riiser	Fastlege Sogndal, Praksiskoordinator, Universitetet i Bergen
Edvin Schei	Professor i allmenntmedisin, Universitetet i Bergen
Trygve Skonnord	Førsteamanuensis, spesialist i allmenntmedisin, Universitetet i Oslo
Julie S Solberg	Lege, Ph.D-kandidat i FRONESIS-prosjektet, Universitetet i Bergen
Inga-Cecilie Sørheim	Fastlege Vikedal, Førsteamanuensis, Praksiskoordinator, Universitetet i Bergen

²⁾ *Kursledere, begge emnekurs*

³⁾ *Undervisere på samling/emnekurs II*

^{*} *Deltagere i PRAM620 «Praksisveiledning i allmenntmedisin» deltar i programmet med bakgrunn i fordypningsoppgaver de har gjennomført i praksisveilederutdanningen*

Praksisrettleiing – Emnekurs/samling II

Emnekurs II, Dag 1: Rettleiing, teori, praksis og erfaringar frå dei som har gått praksisrettleiarutdanninga: 8t.

08:00-09:00	Emnekurs I: Workshop: Øving på tilbakemelding i rettleiarrolle med praksisnære kasus	Julie S Knutsen / Edvin Schei	08:00-09:00	Emnekurs II: Seminar: Velkommen til avsluttande samling. Erfaringar frå praksisperiodane og dei ulike modulane - Kva no?	Knut Eirik Eliassen / Monika Kvernenes
09:00-09:15	Pause				
09:15-10:15	Felles workshop¹: «Læring i praksisrettleiarrolla I». Kort intro om PRAM620. Deltakarar på avsluttande samling presenterer ulike tema frå fordjupningsoppgåvene i «minidisputas». Gruppe- og plenumsdiskusjon.	Gunnar T Bondevik / Monika Kvernenes	←	Emnekurs II: Deler frå egne erfaringar	Deltakarar, delar frå fordjupingsoppgåver i PRAM620
10:15-10:30	Pause				
10:30-11:50	Felles workshop: «Læring i praksisrettleiarrolla II».	Monika Kvernenes / Knut Eirik Eliassen	←	Emnekurs II: Deler frå egne erfaringar	Deltakarar, delar frå fordjupingsoppgåver i PRAM620
12:00-12:45	Lunch				
12:50-13:30	Felles workshop: «Læring i praksisrettleiarrolla III».	M Kvernenes / GT Bondevik/ KE Eliassen	←	Emnekurs II: Deler frå egne erfaringar	Deltakarar, delar frå fordjupingsoppgåver i PRAM620
13:30-13:45	Pause				
13:45-14:45	Emnekurs I: Seminar: Rettleiing når studentar er redde for å gjere feil	Trygve Skonnord / Gunnar T Bondevik	13:45-14:45	Emnekurs II: Seminar: Arbeidsplassen som læringsarena. Kollegastøtte og rolleforståing.	Sharline Riiser / May-Lill Johansen
14:45-15:00	Pause				
15:00-15:30	Emnekurs I: Oppsummering og evaluering – vel heim!	Knut Eirik Eliassen	15:00-15:45	Emnekurs II: Seminar: Korleis kan vi gjere rettleiarrolla handterbar? Kva vert min veg vidare.	Miriam Gustafsson / Inga-Cecilia Sørheim + delt. med modul: Evaluering og vidareutvikling
			15.45 -19.00	Pause	
			19.00 -20.00	Emnekurs II: Evalueringsøvelse i middagssalen	Knut Eirik Eliassen / Gunnar T Bondevik
			20.00 -	Felles middag	

¹) Felles workshop med Emnekurs I (Dag 2 på Opstartssamling for PRAM620). Parallellsesjonar ved mange deltakarar.

Emnekurs II, Dag 2 – Min veg vidare som rettleiar - 7t.

08:00-09:45	<u>Workshop</u> : Samarbeidslæring: a. Tverrprofesjonell yrkespraksis b. Parpraksis i allmenntmedisin	Julie S Knutsen / May-Lill Johansen
09:45-10:00	<i>Pause</i>	
10:00-11:00	<u>Workshop</u> : Dei "vanskelege" samtalene Øving i rettleiingssamtaler.	Edvin Schei / Julie S Knutsen og deltakarar med valfri modul: Vanskelege rettleiingssamtalar
11:00-11:15	<i>Pause</i>	
11:15-12:00	<u>Seminar</u> : Mangfald og fleirkultur i rettleiing	Esperanza Diaz + deltakarar med valfri modul: Mangfald og inkludering
12:00-12.45	<i>Lunch</i>	
12:45-13.30	<u>Seminar</u> : Studentars profesjonelle identitetsdanning og allmenntmedisinske kjerneverdier i rettleiing	Steinar Hunskår / Hilde Grimstad + deltakarar med valfri modul: Profesjonell identitetsdanning
13.30-13.45	<i>Pause</i>	
13.45-14.30	<u>Workshop</u> : Medisinsk usikkerheit og usikkerhetstoleranse. Kan det lærast?	KE Eliassen + deltakarar med valfri modul: Medisinsk usikkerheit
14:30-14:45	<i>Pause</i>	
14:45-15:30	(Eigen-)vurdering og min veg vidare som rettleiar	KE Eliassen / S Hunskår
15:30	<i>Vel heim!</i>	

Oversikt over undervisere*:

Gunnar T Bondevik ²	Professor i allmenntmedisin, Universitetet i Bergen
Esperanza Diaz	allmenntmedisin, Pandemisenteret, Universitetet i Bergen
Knut Eirik R Eliassen ²	Førsteamanuensis, spesialist i allmenntmedisin, Universitetet i Bergen
Hilde Grimstad	Professor i allmenntmedisin, NTNU
Miriam K Gustafsson	Førsteamanuensis, spes. i allmenntmedisin og psykiatri, NTNU/ALIS, SamLIS Midt
Steinar Hunskår	Professor emeritus i allmenntmedisin, Universitetet i Bergen
May-Lill Johansen	Førsteamanuensis, Praksiskoordinator, UiT Norges arktiske universitet
Monika Kvernenes	Førsteamanuensis, leder for Enhet for læring, Med. Fak. Universitetet i Bergen
Sharline Riiser	Fastlege Sogndal, Praksiskoordinator, Universitetet i Bergen
Edvin Schei	Professor i allmenntmedisin, Universitetet i Bergen
Trygve Skonnord ³⁾	Førsteamanuensis, spesialist i allmenntmedisin, Universitetet i Oslo
Julie S Solberg	Lege, Ph.D-kandidat i FRONESIS-prosjektet, Universitetet i Bergen
Inga-Cecilie Sørheim ³⁾	Fastlege Vikedal, Førsteamanuensis, Praksiskoordinator, Universitetet i Bergen

²⁾ Kursledere, begge emnekurs.

³⁾ Undervisere på samling/emnekurs I

^{*)} Deltagere i PRAM620 «Praksisveiledning i allmenntmedisin» deltar i programmet med bakgrunn i fordypningsoppgaver de har gjennomført i praksisveilederutdanningen

Emnebeskriving for	Praksisrettleiarutdanning i allmenmedisin (PRAM)	<i>(Namn på emnet, nynorsk)</i>
	Praksisveilederutdanning i allmenmedisin (PRAM)	<i>(Navn på emnet, bokmål)</i>
	Workplace supervisor training in general practice	<i>(Name of the course, English)</i>

Godkjenning:

Emnebeskrivinga er godkjend av (Fakultetet brukar nemningar for godkjenningsorgan i samsvar med eigen praksis.):

Programstyret:(dd.mm.2024)

Institutt for :(dd.mm.år)

..... fakultet:(dd.mm.år)

Emnebeskrivinga vart justert:(dd.mm.år) av

Evaluering:

Emnet vart sist evaluert:(dd.mm.år)

Neste planlagde evaluering:(dd.mm.år)

Kategori	Infotype	Tekst
Emnekode		
Namn på emnet, nynorsk		Praksisrettleiarutdanning i allmenntmedisin (PRAM)
Namn på emnet, bokmål		Praksisveilederutdanning i allmenntmedisin (PRAM)
Namn på emnet, engelsk		Workplace supervisor training for general practice
Studiepoeng, omfang ECTS Credits	EB_POENG	Emnet har eit utdanningsomfang på 10 studiepoeng, tilsvarande 250 timar eller 6 vekers fulltidsstudium. Emnet vert normalt gjennomført som deltidsstudium over 1 år, men det vert mogeleg å ta det over 2 år.
Studienivå (studiesyklus) Level of study	EB_NIVA	Mastergrad
Fulltid/deltid Full-time/Part-time	EB_FULLDEL	Studieemnet er eit deltidsstudium normert til 1 år. Det vert lagt til rette for gjennomføring over 2 år for dei som ønskjer det.
Undervisningsspråk	EB_SPRAK	Nynorsk, bokmål
Undervisningssemester Semester of Instruction	EB_UNDSEM	Gjennomføringa og progresjon er avhengig av om studenten vel å ta emnet over 1 eller 2 år. Vanlegvis er opptaket og start i slutten av vårsemesteret. Det er undervisningsaktivitetar i alle semester og deler av studiet må følgje ein fastsett progresjon.
Undervisningsstad Place of Instruction	EB_UNDSTED	Dei fysiske samlingane kan leggjast til konferanselokale utanom UIB.
Mål og innhald Objectives and content	EB_INNHOLD	<i>Innhald:</i> Studiet tar opp tema og innhaldskomponentar som: <ul style="list-style-type: none"> - Grunnleggande teori om læring i arbeidslivskontekst - Læringsmiljø og rettleiar-student-relasjon - Tilbakemeldingskompetanse - Refleksjon over eiga rettleiarrolle, inkl. styrkar og forbetningspunkt - Oppfølging av svake studentar - Konflikthandtering og etiske dilemma - Skikkavurdering - Regelverk og gjeldande retningslinjer og studieplanar - Praktisk rettleiarerfaring - Utfordringar ved fleirkulturell læringsarena - Formulere eigne læringsmål - Bruk av relevante kjelder for undervisning i praksis - Vurderingskompetanse - Føresetningar for god læring i praksis

		Målet med emnet er at etter fullført utdanning skal allmennlegar ha ein reell og definert sluttkompetanse i praksisrettleiing innan primærhelsetenesta.
Læringsutbytte Learning Outcomes	EB_UTBYTTE	<p><i>Etter fullført praksisrettleiarutdanning har kandidaten følgjande sluttkompetanse relatert til rettleiing av studentar i praksisstudiar:</i></p> <p>1. Kunnskap Praksisrettleiar har</p> <ul style="list-style-type: none"> • kunnskap om sentrale omgrep, teoriar, empiri og tradisjonar innan rettleiing • inngåande kunnskap om rettleiar sine roller og funksjonar i eit mangfaldsperspektiv og i ein fagleg og tverrprofesjonell yrkespraksis • inngåande kunnskap om relasjonar og kommunikasjon i eit rettleiingsperspektiv • inngåande kunnskap om læring og læringsprosessar <p>kunnskap om relevante lover, forskrifter og gjeldande styringsdokument, inkludert Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning (skikkethetsforskriften).</p> <p>2. Ferdigheiter Praksisrettleiar kan etter gjennomført utdanning</p> <ul style="list-style-type: none"> • planlegge og gjennomføre rettleiing individuelt og i grupper både innanfor eigen profesjon og tverrprofesjonelt • legge til rette for rettleiing og læringsaktivitetar i samsvar med måla for praksisstudiet (praksisperioden) • gjennomføre praksisrettleiing tilpassa studentens læreføresetnadar i samsvar med læringsutbytteomtalen og forventa arbeidskrav • observere praksissituasjonar og gi læringsfremmande tilbakemelding i tråd med mål for praksisstudiet • planlegge og gjennomføre vurdering av om læringsmåla er oppnådde, gjennomføre vurderingssamtale, samt gjennomføre løpande skikkavurdering • kunne analysere og kritisk reflektere over rettleiing som pedagogisk verksemd

		<ul style="list-style-type: none"> nytte ulike rettleiingsmodellar og -metodar, studentaktive læringsformer og rettleiingsteknologi i rettleiingspraksis <p>3. Generell kompetanse</p> <p>Praksisrettleiar kan</p> <ul style="list-style-type: none"> kritisk vurdere eiga rolle som rettleiar og konteksten for rettleiinga reflektere over eiga åtferd og kommunikasjon og grunnje eigen rettleiingspraksis identifisere og analysere utfordringar og etiske dilemma i rettleiing, og drøfte val av handlingsalternativ bruke kunnskapar og ferdigheiter i konflikthandtering og ved vanskelege samtalar
Krav til forkunnskapar	EB_KRAV	Cand.med./medisinsk embetseksamen/autorisasjon som lege i Norge
Tilrådde forkunnskapar	EB_ANBKRAV	
Studiepoengsreduksjon	EB_SPREDUK	Til emnet er det høve til å søke om studiepoengreduksjon på inntil 2 studiepoeng/50 timar som erstatning for utvalde delar av emnet. Nærare reglar om dette vert gitt etter opptak. Sjå eiga liste over andre utdanningsaktivitetar som gjer reduksjon.
Krav til studierett	EB_STUDRET	Cand.med./medisinsk embetseksamen/autorisasjon som lege i Norge. I tillegg er det krav om to års arbeidserfaring som lege etter autorisasjon.
Arbeids- og undervisningsformer Teaching and Learning Methods	EB_ARBUND (Erstattar EB_UNDMETO)	Arbeids- og undervisningsformer omfattar e-læring, fysiske samlingar med for- og etterarbeid, studentrettleiing i to praksisperiodar med tilhøyrande rettleiingsøvingar/-trening, refleksjonsoppgåver og videoopptak, problembasert læring i grupper/makker-par, digitale møter, lese relevant litteratur (rettleiingsteori), munnleg presentasjon (som del av sluttvurdering) og anna. Det er eit krav at studentane deltek på dei to fysiske samlingane og gjennomfører dei obligatoriske oppgåvene, inkludert gjennomføring av to praksisperiodar med student på allmennlegekontor.

<p>Obligatorisk undervisningsaktivitet</p> <p>Compulsory Assignments and Attendance</p>	<p>EB_OBLIGAT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obligatorisk rettleiing av student i praksis på allmennlege-/fastlegekontor, i 2 ulike praksisperiodar og minst 6 veker kvar gong, med tilhøyrande rettleiingsøvingar med videoopptak, digitale møte i makkerpar og refleksjonsoppgåve. • To fysiske samlingar a 2 dagar • Fordjupningsoppgåve med presentasjon • 75 timar i valfrie modular á 1 studiepoeng <p>Fordjupning i litteratur for utvalde emne <i>og/eller</i> godkjenning av andre relevante utdanningsaktivitetar etter liste (sjå eige dokument).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anna: 40 timer obligatoriske oppgåver/tema, mellom anna om: <ul style="list-style-type: none"> - pasientkommunikasjon - konsultasjonsmodellar - skikkavurdering, mangfald og inkludering - psykologisk tryggleik og relasjonsbygging - tilbakemeldingskompetanse - toleranse for uvisse <p>og andre tema med relevans for praksisrettleiing</p>
<p>Vurderingsformer</p> <p>Forms of Assessment</p>	<p>EB_VURDERI</p>	<p><i>I dette emnet nyttar ein mappevurdering (samla sluttvurdering) basert på ulike enkeltdelar:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Undervegsvurdering av makker (refleksjonsoppgåve, 1 per praksisperiode) • Sluttvurdering ved kursleiarar • Videoopptak av rettleiingssamtale, diskusjon med makker • Undervegsvurdering: refleksjonsoppgåve/-notat, 1000 ord. Ei oppgåve per praksisperiode. Tilbakemelding frå makker • Sluttvurdering/fordjupingsoppgåve som bygger vidare på refleksjonsoppgåvene, men som òg inkluderer litteratur. Oppgåva leggst fram på siste samling og godkjennast av kursleiar
<p>Hjelpemiddel til eksamen</p> <p>Examination Support Material</p>	<p>EB_HJELPEM</p>	

Karakterskala Grading Scale	EB_K-SKALA	Bestått/Ikkje bestått
Vurderingssemester Assessment Semester	EB_EKSSEM	Vår
Litteraturliste Reading List	EB_LEREM	Litteraturlista vil vere klar innan 01.06. for haustsemesteret og 01.12. for vårsemesteret.
Emneevaluering Course Evaluation	EB_EVALUER	Årleg evaluering
Programansvarleg Course Coordinator	EB_PROGANS	<i>Programstyret har ansvar for fagleg innhald og oppbygging av studiet og for kvaliteten på studieprogrammet og alle emna der.</i> Institutt for global helse og samfunnsmedisin, v/Det medisinske fakultet, UiB.
Emneansvarleg	EB_EMNANSV	Institutt for global helse og samfunnsmedisin, Det medisinske fakultet
Administrativt ansvarleg Course Administrator	EB_ADMANSV	Det medisinske fakultet
Kontaktinformasjon Contact Information	EB_KONTAKT	Kursleiinga og administrativt ansvarleg kan kontaktast her: praksis.igs@uib.no

Vedlegg til emnebeskrivelsen:

- Detaljert studieplan
- Utdanningsaktiviteter i praksis
- Program for samlinger
- Liste over andre godkjente utdanningssaktiviteter for valgfrie moduler
- Foreløpig litteraturliste
- Oversikt over arbeidsgruppa

Detaljert studieplan for Masteremnet: Praksisrettleiarutdanning i allmenntidisin (PRAM)

Modul	Arbeidskrav	Timeuttelling
E-læring	Forberedelse før samling I <ul style="list-style-type: none"> - Litteraturstudium om veiledning 2 t - Tilbakemeldingskompetanse 2t - Egne veiledererfaringer, 1t 	5 t
Samling I	Oppmøte på 2-dagers samling (se eget program)	15 t
E-læring	Etterarbeid etter samling I <ul style="list-style-type: none"> - Skikkethetsvurdering, 3t - Egne læringsmål for utdanningen, 2t 	5 t
E-læring	Konsultasjonsmodeller, 2t	2 t
Praksis I (Se også egen beskrivelse av utdanningsaktiviteter med student i praksis)	Veiledningsøvelser	10 t
	Erfaring med Mini-CEX	5 t
	Underveisvurdering med makker (etter plan)	5 t
	Videoopptak av veiledningssamtale	5 t
	Strukturert oppstarts-, midtveis- og sluttvurdering med student	10 t
	Refleksjonsoppgave I, tilknyttet student i praksis I	10 t
	Lese litteratur tilknyttet praksisveiledning	5 t
Praksis II (Se også egen beskrivelse av utdanningsaktiviteter med student i praksis)	Veiledningsøvelser	10 t
	Erfaring med Mini-CEX	5 t
	Underveisvurdering med makker (etter plan)	5 t
	Videoopptak av veiledningssamtale	5 t
	Strukturert oppstarts-, midtveis- og sluttvurdering med student	10 t
	Refleksjonsoppgave II, tilknyttet student i praksis II	10 t
	Lese litteratur tilknyttet praksisveiledning	5 t

Andre obligatoriske elementer mellom samlingene	E-moduler og webinar med tema: <ul style="list-style-type: none"> - Flerkultur og inkludering - Psykologisk trygghet, rollemodellering og relasjonsbygging - Klinisk beslutningslære og usikkerhetstoleranse 	13 t
Valgfrie moduler	Valgfrie moduler (3 studiepoeng) <ul style="list-style-type: none"> - 5 ulike «litteraturpakker» for fordypning i ulike tema, 1 studiepoeng for hver. - Se egen liste for relevante andre utdanningsaktiviteter som kan telle for inntil til sammen 3 studiepoeng 	75 t
	Fordypningsoppgave: Forberedelse til fremlegg i samling II	20 t
Samling II	Samling II, inkludert sluttevaluering. (Se eget program)	15 t

Sammenlagt

Tilsvarende

250 timer

10 studiepoeng

Veilederutdanningen og utdanningsaktiviteter med student i praksis - for leger som veileder medisinstudenter i primærmedisinsk praksis

A. Bakgrunn – Nasjonale veiledende retningslinjer for utdanning og kompetansevurdering av praksisveiledere i helse- og velferdstjenestene¹

UHR-Helse og sosial vedtok i februar 2018 veiledende retningslinjer for utdanning og kompetansevurdering av praksisveiledere i helse- og velferdstjenestene. Retningslinjene omfatter to dokumenter: en del som beskriver bakgrunn og premisser, og en del som viser vedtatte, veiledende retningslinjene i form av et sett av læringsutbyttebeskrivelser på masternivå, tilpasset et utdanningsomfang på 10 studiepoeng.

Læringsutbyttebeskrivelsene kan ses på som en definisjon av praksisveilederkompetanse og omfatter følgende:

Etter fullført praksisveilederutdanning eller tilsvarende, har praksisveiledere følgende sluttkompetanse relatert til veiledning av studenter i praksisstudier:

1. Kunnskap

Praksisveileder har

- kunnskap om sentrale begreper, teorier, empiri og tradisjoner innen veiledning
- inngående kunnskap om veileders roller og funksjoner i et mangfoldsperspektiv og i en faglig og tverrprofesjonell yrkespraksis
- inngående kunnskap om relasjon og kommunikasjon i et veiledningsperspektiv
- inngående kunnskap om læring og læringsprosesser
- kunnskap om relevante lover, forskrifter og gjeldende styringsdokumenter, inkludert forskrift om skikkethetsvurdering

2. Ferdigheter

Praksisveileder kan

- planlegge og gjennomføre veiledning individuelt og i grupper både innenfor egen profesjon og tverrprofesjonelt
- tilrettelegge veiledning og læringsaktiviteter i samsvar med praksisperiodens
- læringsutbyttebeskrivelser og arbeidskrav, og tilpasset studentens læreforutsetninger
- observere praksissituasjoner og gi læringsfremmende tilbakemelding i tråd med mål for praksisstudier
- planlegge og gjennomføre vurdering av måloppnåelse og vurderingssamtale, samt foreta løpende skikkethetsvurdering
- kunne analysere og kritisk reflektere over veiledning som pedagogisk virksomhet
- anvende ulike veiledningsmodeller og –metoder, studentaktive læringsformer og veiledningsteknologi

¹ <https://www.uhr.no/temasider/nasjonale-retningslinjer/veiledende-retningslinjer-for-praksisveiledere-i-helse-og-velferdstjenestene/>

3. Generell kompetanse

Praksisveileder kan

- kritisk vurdere egen veilederrolle og konteksten for veiledningen
- reflektere over egen atferd og kommunikasjon og begrunne egen veiledningspraksis
- identifisere og analysere utfordringer og etiske dilemma i veiledning, og drøfte valg av handlingsalternativer
- anvende kunnskaper og ferdigheter i konflikthåndtering og vanskelige samtaler

Det finner mange måter å nå disse læringsutbyttene på, men som et minimum bør utdanningstilbudet legge til rette for at kandidaten leser noe teori, gis anledning til å diskutere/reflektere over teori og forskning om veiledning, reflektere over egne erfaringer og rolle samt gis mulighet for å trene. Kollegastøtte vil være en sentral arbeidsform.

Arbeidsgruppen anser følgende innholdskomponenter som særligviktige:

- grunnleggende om læring i en arbeidslivskontekst
- læringsmiljø og veileder-student-relasjon
- tilbakemeldingskompetanse
- reflektere over egen veilederrolle, inkl. styrker og forbedringspunkter
- å håndtere oppfølging av svake studenter, konflikter og etiske dilemma
- skikkethetsvurdering
- regelverk, gjeldende retningslinjer og studentens studieplan
- praktisk veiledererfaring

B. Utdanningsaktiviteter med student i praksis:

Av de 250 timene som skal inngå i veilederutdanningen skal 100 timer gjennomføres som veiledningspraksis. Denne praksisen skal gjennomføres gjennom veiledning av 6. års medisinstudenter som ved UiB har 6 ukers perioder i primærmedisinsk praksis. Én slik studentperiode tilsvarer 2 utdanningstimer daglig i 30 dager. Til disse periodene legges det relevante utdanningsaktiviteter som veilederkandidatene skal gjennomføre mens studentene er i praksis. Disse innebærer strukturerte veiledningsoppgaver, refleksjon over egen veiledning og utvikling som veileder samt tilbakemelding i form av blant annet vurderingssamtale med makker etter videooptak av veiledning.

Den første bolken med 50 utdanningstimer (Praksis I) legges *etter* et 25 timers introduksjonskurs (Samling I, med for- og etterarbeid) i veilederutdanningen. Praksis II (50 utdanningstimer) legges *før* et 25 timers avslutningskurs (Samling II, med avsluttende fordypningsoppgave i forkant) i veilederutdanningen. Vurdering av veilederkandidat vil bli gjennomført underveis som medkandidatvurdering og sluttvurdering av kursledelse i forbindelse med Samling II.

Samling I og II vil gå over 2 dager med 1 felles dag, og hver sin separate kursdag - altså over totalt 3 dager, og arrangeres en gang i året, tentativt vår/juni. På fellesdagen vil Samling II-deltakerne legge frem fordypningsoppgaver for hverandre og Samling I-deltakerne. En regner med at de fleste veilederkandidatene vil fullføre sin veilederutdanning i løpet av 1 år, men det vil også være mulig å gjøre det over 2 år.

De 100 utdanningstimene i veiledningspraksis vil først og fremst være veiledning av medisinstudenter i kurativ praksis på fastlegekontor. En del av den tellende veiledningspraksisen vil imidlertid også kunne foregå utenfor fastlegekontorene, i andre primærmedisinske tjenester der veilederkandidaten er involvert gjennom sitt arbeid. Dette inkluderer sykehjem, legevakt, helsestasjon / ungdomshelsestasjon, kommuneoverlegetjeneste, smitteverntjeneste, hjemmetjeneste, kommunalt psykisk helsevern, kommunal akutt døgnenhet (KAD), NAV-kontor, skolehelsetjeneste, bedriftshelsetjeneste, rusomsorg, barnevern, flyktningehelsetjenesten, frisklivssentral og fengselshelsetjeneste.

Tre pedagogiske søyler

I veiledningspraksis legger en opp til at veilederkandidaten bruker de tre pedagogiske søylene som skisseres nedenfor. Veilederkandidatene kommer til å bli satt sammen to-og-to på Samling I, slik at alle kandidatene får en *makker* gjennom hele veilederutdanningen (ved behov dannes makker-trioer).

1. Veilederkandidatens læringspunkter

I Samling I vil veilederkandidaten få en innføring i grunnleggende kunnskaper og prinsipper om veiledning. Før Praksis I skal kandidaten tenke over bestemte tema som er ønskelig å ha ekstra fokus på i veiledningen og formulere egne læringsmål. De fleste medisinstudenter i praksis vil ha begrenset erfaring med en del kliniske prosedyrer og problemstillinger. Noen studenter kan ønske å lære om hvordan de kan takle spesielle pasientgrupper på en best mulig måte. Mange har behov for å høre hvordan legen kan bevare arbeidsglede og overskudd.

Før start på Praksis I skal veilederkandidaten spesifisere tre læringspunkter for veiledningspraksisen. Tilsvarende skal det skrives tre nye læringspunkter før Praksis II, der en også dokumenterer en progresjon i veilederutdanningen. Læringsmålene skal diskuteres og konkretiseres i samarbeid med makker.

2. Veiledningspraksis – tilbakemelding, trening og refleksjon

Studentpraksis er en viktig mulighet for veilederkandidaten til å få konkrete tilbakemeldinger på egen veiledningspraksis. Dette vil bli gjort gjennom strukturerte tilbakemeldinger fra studentene, direkte observasjon av veiledning av makker på praksisbesøk, tilbakemelding på videoopptak fra makker i digitalt møte. Dessuten i diskusjon med andre veilederkandidater og undervisere i samling II. Tilsvarende skal veilederkandidaten gjennom praksisbesøk eller digitalt møte observere og gi tilbakemelding på makkers veiledning. Veilederkandidaten må få *konkret* tilbakemelding på hva som faktisk blir sagt i veiledningen. Frem- og tilbakemeldingskompetanse utgjør en vesentlig del av Samling I og forberede kandidatene på denne tilbakemeldingen til hverandre. Generelle utsagn som "bra" og "knappt" har begrenset virkning hvis de ikke begrunnes konkret. La veilederkandidaten evaluere sin egen veiledning først. Hva gjorde hun/han etter egen oppfatning bra? Hvilke forandringer og forbedringsforslag har kandidaten selv?

Deretter kommer medisinstudentens/makkers/andre veilederkandidaters/underviseres tilbakemeldinger: Hva gjorde veilederkandidaten bra? Har tilbakemelderne noen tanker om hva som kunne vært gjort annerledes? Få i gang en samtale. Ved praksisperiodens avslutning skal det gjennomføres en samtale mellom veilederkandidat og medisinstudent – der veilederkandidaten også får konkrete skriftlige tilbakemeldinger fra studenten på veiledningen. Det er viktig at veilederkandidaten kommer tidlig i gang med tett oppfølging av studenten. Inviter studenten til konkrete tilbakemeldinger på egen veiledning, og legg til rette for en stemning som gjør det greit for studenten også å komme med konstruktiv kritikk av veiledningen. Diskuter hva som er mulige forbedringspotensialer i veiledningen.

Én gang pr. uke skal veilederkandidaten ha et veiledningsmøte der det også settes av tid til at studenten skal kunne gi konkret tilbakemelding på veiledningen. Veilederkandidaten skal i løpet av Praksis I skrive en tekst på 1000 ord (Refleksjon I) om tema som har vært tatt opp disse veiledningsmøtene. Det skal ikke bare være en oppsummering av faktiske hendelser, men en refleksjon over hva som fungerte bra i veiledningen, hva som var utfordrende samt forbedringspotensialer. Refleksjon I skal ha fokus på den konkrete veiledningen av medisinstudenten. Teksten skal diskuteres med makker i eget digitalt møte.

I Praksis II skal veilederkandidaten skrive en ny tekst på 1000 ord (Refleksjon II) der det tas utgangspunkt i et veiledningsmøte som huskes godt fordi den var lærerik eller gjorde særlig inntrykk. Det kan f.eks. være et veiledningsmøte som fungerte spesielt godt – eller som skar seg. Beskriv hovedpunktene i veiledningen og legg vekt på hvordan du resonnerer i møtet med studenten. Hvorfor gjorde akkurat dette veiledningsmøtet inntrykk på deg? Hvorfor veiledet du som du gjorde? Når du tenker på veiledningsmøtet i ettertid – hva kunne eventuelt vært gjort annerledes? Det er også ønskelig at du løfter fram personlige sider ved å veilede, beskriv gjerne dine egne reaksjoner og følelser. Refleksjon II skal altså ha fokus på egen veilederrolle, og gjennom fagtermer og teoribruk fra veiledningslitteratur dokumentere en progresjon i veilederkompetanse fra teksten skrevet i Refleksjon I.

Følg disse retningslinjene:

Gi oppgaven en kort tittel, du må anonymisere studenten.

Ta med viktige detaljer fra veiledningsmøtet, hva ble sagt og gjort, beskriv studentens følelser.

Beskriv resonnetet du fulgte i veiledningen – og hva det konkret førte til.

Beskriv dine egne tanker og følelser under veiledningen.

3. Profesjonalitet – faglig livserfaring

Studentene som er utplassert er i startfasen av å få faglig livserfaring og danne sin personlige profesjonalitet. Faglig livserfaring omfatter holdninger og innsikter som det tar tid å tilegne seg, men diskusjon av disse emnene kan gi studenten innblikk i yrkeslivet som nærmer seg. Veilederkandidaten skal som del av sin veilederutdanning ha samtaler med studentene hvor dere skal diskutere noen av problemstillingene nedenfor

- **Selvinnsikt.** Å bli kjent med seg selv. Legen selv er et viktig legemiddel i pasientens tilfriskning. Hvordan kjenner du og bruker du dette legemidlet? Som veileder kan du fortelle noe om dine sterke og svake sider til studenten.
- **Oppmerksomhet om egen rolle i samhandling.** Som lytter er du med og former sykehistorien som pasienten forteller. Som veileder kan du formidle til studenten hvilke teknikker du bruker for å få pasienten til å åpne seg.
- **Å leve med tillit, usikkerhet og ansvar.** Tillit, usikkerhet og ansvar følger hverandre og medfører vurderinger som krever etisk refleksjon. Under praksisperioden vil studenten i egne konsultasjoner eller i konsultasjoner sammen med veilederkandidat få erfaring med å motta tillit og å ha ansvar. I tillegg vil alle oppleve ulike grader av usikkerhet. Hvordan vil du som veileder samtale med studentene hvordan de kan leve med usikkerhet?
- **Å bevare arbeidsglede.** De fleste allmennleger opplever klinisk praksis som et givende arbeid. Men det kan også til tider være krevende, personlig og følelsesmessig. Hvilke mestringsstrategier bruker du som veileder for å beholde arbeidsglede? Hvordan vil du veilede en student om hvordan leger skal forholde seg til urimelige beskyldninger eller verbale angrep fra pasienter - uten å gå rett i forsvar?

Verktøy for strukturert tilbakemelding til medisinstudent

Veilederkandidat skal fylle ut skjemaet Mini-CEX etter 2 uker og etter 6 ukers praksis, se [Mini-CEX - CAME - NTNU](#)

Veilederkandidaten skal også vurdere studentens skikkethet. En student som utgjør en mulig fare for liv, fysisk og psykisk helse, rettigheter og sikkerhet til de pasientene studenten vil komme i kontakt med under praksisstudiene - eller under fremtidig yrkesutøvelse - er ikke skikket for yrket.

Bruk av Mini-CEX og problemstillinger knyttet til skikkethetsvurdering skal diskuteres med makker i digitale møter.

Veilederutdanningen

– oppsummering av oppgaver i veiledningspraksis

1. *Læringspunkter:* På Samling I skal veilederkandidaten spesifisere tre viktige læringspunkter for Praksis I. Tilsvarende skal det mellom praksisperiodene formuleres tre nye læringsmål for Praksis II, der en også dokumenterer en progresjon i veilederutdanningen. Læringspunktene skal diskuteres og konkretiseres i samarbeid med makker, og skal sendes til kursledelsen på Samling I og før Praksis II. Kursledelsen vil og tilbakemelding på læringspunktene.
2. *Videoopptak:* Veilederkandidaten skal i løpet av Praksis I og Praksis II ta til sammen to videoopptak (ett opptak i hver praksisperiode) av veiledningsmøter med student. Makker skal gi tilbakemelding til veilederkandidaten på begge videoopptakene. Veilederkandidat skal gi tilsvarende tilbakemelding til makker. En skal vektlegge progresjon i veilederkompetansen fra Praksis I til Praksis II. Det sendes bekreftelse til kursledelse om at medkandidatvurdering er gjennomført.
3. *Veiledningstrening:* Veilederkandidaten skal i løpet av Praksis del I skrive en tekst på 1000 ord (Refleksjon I) om tema som har vært tatt opp veiledningsmøtene med studenten, hva som har fungert bra, forbedringspotensialer og progresjon hos studenten. Teksten skal diskuteres med makker i eget digitalt møte. Det sendes bekreftelse til kursledelse om at medkandidatvurdering er gjennomført.
4. *Veiledningserfaring:* Veilederkandidaten skal ila Praksis II skrive en tekst på 1000 ord (Refleksjon II) der det tas utgangspunkt i et veiledningsmøte som huskes godt fordi den var lærerik eller gjorde spesielt inntrykk. Det kan f.eks. være et veiledningsmøte som fungerte spesielt godt – eller som skar seg. Teksten skal diskuteres med makker i eget digitalt møte. Det skal dokumenteres en progresjon i veilederkompetanse fra Refleksjon I til Refleksjon II. Det sendes bekreftelse til kursledelse om at medkandidatvurdering er gjennomført.
5. *Vurdering av student:* Veilederkandidat skal i Praksis I og II fylle ut skjemaet Mini-CEX etter 2 og 6 ukers praksis. Bruk av Mini-CEX skal diskuteres med makker i digitale møter, både for Praksis I og Praksis II. En skal vektlegge progresjon i vurderingskompetansen fra Praksis I til Praksis II. I tillegg skal kandidat og makker diskutere problemstillinger knyttet til skikkethetsvurdering, et emne som vil inngå i Samling I. Det sendes bekreftelse til kursledelse om at møtene om studentvurdering er gjennomført.

UNIVERSITETET I BERGEN

Praksisrettleiing- samlingar

Programoversikt, samling I og II

Dag 1 - Læring i praksis - 9t.

08:00-08:15	Velkomen og introduksjon	Knut Eirik Eliassen
08:15-09:00	Refleksjon: Mine egne erfaringer med rettleiing som rettleiar og som student sjølv	Knut Eirik Eliassen / Edvin Schei
09:00-09:15	<i>Pause</i>	
09:15-10:00	Introduksjon til rettleiing som pedagogisk fagfelt	Monika Kvernenes
10:00-10:15	<i>Pause</i>	
10:15-11:00	Kva kjenneteikner læring i praksis?	Monika Kvernenes
11:00-11:15	<i>Pause</i>	
11:15-12:00	Medisinstudiet i Bergen (Norge) og læring i praksis	Steinar Hunskår
12:00-13:00	<i>Lunch</i>	
13:00-15:00	Fram- og tilbakemeldingsworkshop	Julie Solberg Knutsen
15:00-15:15	<i>Pause</i>	
15:15-16:00	Veilederutdanning - har fastleger kapasitet til mere?	Gunnar T. Bondevik
16:00-16:15	<i>Pause</i>	
16:15-17:00	Pasient- og studentperspektivet i praksis og rettleiing	Inga-Cecilie Sørtveit / Knut Eirik Eliassen
17:00-17:15	<i>Pause</i>	
17:15-18:00	Læreboka i allmenmedisin som ressurs i rettleinga	Steinar Hunskår

Dag 2 (Kull 1) og 3 (Kull 2) Rettleiing, teori og praksis - 6t.

08:00-08:15	<u>Kull 1</u> : oppsummerer: Kva har vi lært?	Julie S. Knutsen		<u>Kull 2</u> : Status egne læringsmål	Monika Kvernenes
08:15-09:00	<u>Kull 1</u> : Korleis førebuast studentene før praksis?	Knut Eirik Eliassen / Edvin Schei		<u>Kull 2</u> : Erfaringar frå eigen rettleiing med student	Sharline Riiser
09:00-09:15	<i>Pause</i>				
09:15-11:00	Felles workshop: Betyding av venlegheit for læring i praksis	Edvin Schei / Knut Eirik Eliassen	←	<u>Kull 2</u> : Deler frå egne erfaringer	
11:00-11:15	<i>Pause</i>				
11:15-12:00	<u>Kull 1</u> : Kva skal være mine læringsmål i rettleiarutdanninga?	Steinar Hunskaar / Monika Kvernenes		<u>Kull 2</u> : Korleis kan vi gjere rettleiarrolla handterbar?	Inga-Cecilia Sørheim
12:00-13:00	<i>Lunch</i>				
13:00-15:00	Felles workshop: Skrivning som læring - Refleksjonsnotat. Korleis gjer vi det?	Knut Eirik Eliassen / Edvin Schei	←	<u>Kull 2</u> : Deler frå egne erfaringer	
15:00-15:15	<i>Pause</i>				
15:15-15:45	Oppsummering og evaluering – vel heim!	Gunnar T Bondevik	Knut Eirik Eliassen		

Dag 4 (Kull 2)– Min veg vidare som rettleiar? 9t.

09:00-09:15	Kva har vi lært frå arbeidskrava i praksis?	Steinar Hunskår
09:15-11:00	Tverrfaglig samarbeidslæring – parpraksis som eksempel	Monika Kvernenes / Julie Solberg Knutsen
11:00-11:15	<i>Pause</i>	
11:15-12:00	Dei "vanskelege" samtalene	Edvin Schei
12:00-12:15	<i>Pause</i>	
12:15-13:00	Mangfald og fleirkultur i rettleing	Ekstern underviser?
13:00-14:00	<i>Lunch</i>	
14:00-16:00	Workshop: Skam i praksis vs psykologisk tryggleik	?
14:00-15:00	Skikkavurdering	Gunnar T. Bondevik
15:00-15:15	<i>Pause</i>	
15:15-16:00	(Eigen-)vurdering og min veg vidare som rettleiar	Knut Eirik Eliassen +
16:00-16:15	<i>Pause</i>	
16:15-18:00	Arbeidsplassen som læringsarena Kollegastøtte Rolleforståelse Evaluering og vel heim!	Gunnar T. Bondevik / Knut Eirik Eliassen

Valfrie modular og tema (75 timar / 3 STP)

Bakgrunn

I utdanningsprogrammet er det sett av ei kvote på **75 timar eller 3 STP** for valfrie modular. Dette er ein del av utdanninga som kan oppnåast ved å ta eitt eller fleire modular frå ei liste (sjå nedanfor), men slik at summen vert minst 3 STP.

Mange av personane som ønskjer å ta dette utdanningstilbodet har tileigna seg rettleiingsfagleg kompetanse på andre måtar – gjennom erfaring, andre relevante utdanningstilbod, relevant kompetansehevande verksemd eller eiga spesialistutdanning. Mange deltek også i rettleiing av andre typar kandidatar, som LIS1 og ALIS, og har gjerne også noko kursing i høve denne typen rettleiing. For desse kan det vere aktuelt å få dokumentert noko av kompetansen sin gjennom ei alternativ rute, der opparbeidd kompetanse av ymse slag kan godkjennast som del av utdanningsprogrammet. Dette betyr at ein kan få vurdert ulike erfaringar, formelle og uformelle, i høve til timar/STP.

Kandidaten må sjølv dokumentere timane/modulane og at kravet om 75 timar/3 STP er oppnådd gjennom ei mappe som inneheld adekvate kursbevis, vitnemål eller annan dokumentasjon. Denne skal lastast opp i MittUiB.

For dei som ikkje har eksterne aktivitetar som tilfredsstillar nok timar/studiepoeng, tilby utdanninga modulane «Litteraturstudium I-V», som kvar utgjer 1 STP. Her kan kandidatane velje litteraturpakkar etter tema, og dei som treng alle valfrie timar frå denne aktiviteten, må altså velje 3 pakkar.

Tabell: Oversikt over teljande erfaring med førehandsgodkjente timar/studiepoeng samt tilbodet om litteraturmodular.

Utdanningsfagleg erfaring	Studiepoeng	Rettleiing for vurderinga	Dokumentasjonsform
Godkjent spesialist i allmenmedisin	1	Godkjenning frå Helsedirektoratet	Utskrift/kopi av godkjenningsdokument
Godkjent utdanning som grupperettleiar for spesialistutdanninga i allmenmedisin	2	Vanlegvis kurs og andre utdanningsaktivitetar tilsvarande 72 timar	Godkjenning/kursbevis
Rettleiing av LIS1-lege i allmenpraksis	0,5	Gjennomført rettleiing av LIS1-lege 2 gongar i ulike tidsperiodar a 6 månadar	Dokumentasjon av gjennomført rettleiing
Rettleiing av spesialistkandidat (ALIS)	0,5- 1	Gjennomført rettleiing av ALIS-lege. Ein ALIS i 2 år gir 0,5 STP, ein ALIS i 4 år eller 2 ALIS i 2 år gir 1 STP	Dokumentasjon av gjennomført rettleiing
Kurs i rettleiing av LIS1-legar og ALIS-legar	0,5	Gjeld ulike kurs, men samla minst 15 timar	Godkjenning/kursbevis
Litteraturstudium	1, 2 eller 3	Det blir gitt tilbod om fem ulike «litteraturpakkar» som kvar er på 25 timar = 1 STP. Det er krav til gjennomgått litteratur (liste) samt gjennomgått vurdering	Eigenerklæring om gjennomgått litteratur samt godkjent vurdering
Utdanningsfagleg vitskapleg publikasjon	0,5-1	Fagdidaktiske publikasjonar og forskning innan medisinsk pedagogikk. Berre som førsteforfattar i fagfellevurdert tidsskrift. Internasjonal publikasjon gir 1 STP, nasjonal publikasjon gir 0,5 STP	Publisert artikkel. Søkar må kort greie ut om sitt bidrag i artikkelen
Utdanningsfagleg kongress eller konferanse med eige bidrag (poster eller innlegg)	0,25-1	Relevans for utdanningsfagleg kompetanse. Internasjonale (AMEE) kongressar gir 0,5 STP, nasjonale møter 0,25 STP	Vedlagt poster eller konferansepresentasjon samt program. Søkar skal vere førsteforfattar eller framleggjar
Gjennomført studiepoenggjevande emne i praksisrettleiing for helseprofesjonar ved anna universitet eller høgskule siste 5 år	0,5-3	Studiepoenggjevande emne på masternivå i praksisrettleiing for helseprofesjonar vert tilbode ved fleire institusjonar. Eit døme er UiB sitt MEDPVEI603, som gir 3 STP	Vitnemål/kursbevis

Foreløpig litteraturliste for masteremnet «Praksisrettleiarutdanning i allmenntidisin», April 2024¹

Kjernelitteratur:

Kvernenes M & Schei E. Legers læring – Veileder i medisinsk pedagogikk. Fagbokforlaget, 2022.

Hunskår S (red.). 4. utgave. Allmenntidisin. Gyldendal, 2023.

Tveiten, S. (2019) 5.utgave *Veiledning mer enn ord*. Fagbokforlaget Vigmostad og Bjørke

Lauvås, P. & Handal, G. (2014) *Veiledning og praktisk yrkesteori*. Cappelen Damm AS.

Tveiten, S og Iversen, A (2018). *Veiledning i høyere utdanning. En vitenskapelig antologi*. Bergen: Fagbokforlaget.

Annen relevant litteratur:

Knutsen JS, Bondevik GT, Hunskaar S. To be or not to be supervisors for medical students in general practice clinical placements: a questionnaire study from Norway. *Scand J Prim Health Care*. 2024 Apr 11:1-8. doi: 10.1080/02813432.2024.2337063. Epub ahead of print. PMID: 38602196.

Tim Dornan, Richard Conn, Helen Monaghan, Grainne Kearney, Hannah Gillespie & Deirdre Bennett (2019) Experience Based Learning (ExBL): Clinical teaching for the twenty-first century, *Medical Teacher*, 41:10, 1098-1105, DOI: 10.1080/0142159X.2019.1630730

Whelan B, Hjørleifsson S, Schei E. Shame in medical clerkship: "You just feel like dirt under someone's shoe". *Perspect Med Educ*. 2021 Oct;10(5):265-271. doi: 10.1007/s40037-021-00665-w. Epub 2021 May 5. PMID: 33950359; PMCID: PMC8505567.

Valestrand EA, Whelan B, Eliassen KER, Schei E. Alienation in the Teaching Hospital: How Physician Non-Greeting Behaviour Impacts Medical Students' Learning and Professional Identity Formation. *Perspect Med Educ*. 2024 Apr 18;13(1):239-249. doi: 10.5334/pme.1185. PMID: 38638636; PMCID: PMC11025575.

David Nicol (2010) From monologue to dialogue: improving written feedback processes in mass higher education, *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 35:5, 501-517, DOI: [10.1080/02602931003786559](https://doi.org/10.1080/02602931003786559)[Links to an external site.](#)

Subha Ramani & Sharon K. Krackov (2012) Twelve tips for giving feedback effectively in the clinical environment, *Medical Teacher*, 34:10, 787-791, DOI: [10.3109/0142159X.2012.684916](https://doi.org/10.3109/0142159X.2012.684916)[Links to an external site.](#)

Subha Ramani, Karen D. Könings, Shiphra Ginsburg & Cees P. M. van der Vleuten (2019) Twelve tips to promote a feedback culture with a growth mind-set: Swinging the feedback pendulum from recipes to relationships, *Medical Teacher*, 41:6, 625-631, DOI: [10.1080/0142159X.2018.1432850](https://doi.org/10.1080/0142159X.2018.1432850)[Links to an external site.](#)

Knutsen, Julie: Podkast: [Podkast Fram- og tilbakemelding 1.mp3](#)[Links to an external site.](#)

¹ Oppdatert litteraturliste vil foreligge i MittUiB innen 1.6. 2024 og oppdateres hvert semester

Lauvås,P., Lycke,K.& Handal, G. (2016) *Kollegaveiledning med kritiske venner*. Cappelen Damm AS

Jocelyn Lockyer, Carol Carraccio, Ming-Ka Chan, Danielle Hart, Sydney Smee, Claire Touchie, Eric S. Holmboe, Jason R. Frank & on behalf of the ICBME Collaborators (2017). Core principles of assessment in competency-based medical education, *Medical Teacher*, 39:6, 609-616, DOI: 10.1080/0142159X.2017.1315082 To link to this article: <https://doi.org/10.1080/0142159X.2017.1315082>

Ten Cate, O., & Durning, S. (2007). Peer teaching in medical education: twelve reasons to move from theory to practice. *Medical teacher*, 29(6), 591-599. Tilgjengelig fra: https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01421590701606799?casa_token=wxJyXniraYQAAAAA%3AJoY5fdVU2JZfAKmzJWomxwuWJFUXWrMEwFxy4zkOrkA0gTvcKfmAgBKCVy1EYmtHJGBIw5efVdjtq&journalCode=imte20Links to an external site.

UiBs ressurs-side: <https://www.uib.no/ledelsen/109424/skikkethetsvurdering-ved-uib>

Forskrift om skikkethetsvurdering: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-30-859>Links to an external site.

Den viktige og vanskelige skikkehetsvurderingen: <https://www.idunn.no/doi/10.18261/ISSN1893-8981-2015-01-02>Links to an external site.

Gjerde, S. (2010) *Coaching. hva - hvorfor - hvordan*. Fagbokforlaget Vigmostad og Bjørke

Eide,H.&Eide,T. (2013) *Kommunikasjon i relasjoner. - samhandling, konfliktløsning og etikk*. Gyldendal Norsk Forlag AS

Rolfe,G., Jasper,M. & Freshwater,D. (2011) *Critical reflection in practice*. Palgrave Macmillan
Illeris, K. (2012) *Læring* Gyldendal Norsk Forlag AS.

Svare, H. (2008) *Den gode samtalen: kunsten å skape dialog*. Pax forlag.

Hattie, J. and Timperley, H. (2007) *The Power of Feedback*. *Review of Educational Research* Vol. 77, No. 1, pp. 81–112. University of Auckland.

Kinsella, A.E (2010) *The art of reflective practice in health and social care: reflections on the legacy of Donald Schön*, *Reflective Practice*, 11:4, 565-575, DOI: 10.1080/14623943.2010.506260

Rolfe, G (2014) *Rethinking reflective education: What would Dewey have done?* *Nurse Education Today* 34 (2014) 1179-1183

Lawlor, K.B & Hornyak, M. J. (2012) *SMART goals: How the application of SMART goals can contribute to achievement of student learning outcomes*. *Developments in Business Simulation and Experiential Learning*, volume 39, 2012

Margaryan, A., Collis, B. & Cooke, A. (2004). Perspectives on practice: activity-based blended learning. *Human Resource Development International*, 7(2), 265–274.

Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society. The development og Higher Psychological Processes*. Cambridge, Massachussets, London, England. Harvard University Press.

Wenger, E. (1998). *Communities of practice: learning, meaning and identity*. Cambridge: University Press.

Arbeidsgruppa bak Masteremnet «Praksisrettleiing i allmenmedisin (PRAM)»

Steinar Hunskaar

Professor emeritus i allmenmedisin v/Institutt for global helse og samfunnsmedisin, Universitetet i Bergen, Prosjektleder FRONESIS-prosjektet

Karen Haugvaldstad

Rådgiver i Kunnskapskommunen Helse Omsorg Vest, Bergen kommune. Prosjektkoordinator i FRONESIS.

Julie Solberg Knutsen

Lege og stipendiat i FRONESIS-prosjektet, v/Institutt for global helse og samfunnsmedisin, Universitetet i Bergen

Monika Kvernenes

Førsteamanuensis i medisinsk og helsefaglig pedagogikk og enhetsleder for Enhet for læring, Universitetet i Bergen

Tane Holm Høisæter

Rådgiver og læringsdesigner ved UiB Videre

Gunnar T. Bondevik

Professor i allmenmedisin v/Institutt for globale helse og samfunnsmedisin, Universitetet i Bergen, Fylkeskoordinator allmenmedisinsk praksis Vestland/Hordaland

Knut Eirik R. Eliassen

Førsteamanuensis i allmenmedisin v/Institutt for global helse og samfunnsmedisin, Universitetet i Bergen, Daglig leder FRONESIS-prosjektet

Praksisrettleiarutdanning i allmenmedisin

Masteremne

Studiepoeng	Undervisningssemester	Emnekode	Talet på semester	Undervisningspråk	Ressursar
10	Vår	PRAM620	3	Norsk	Timeplan

Mål og innhald

Målet med emnet er at etter fullført utdanning skal allmennlegar ha ein reell og definert sluttkompetanse i praksisrettleiing innan primærhelsetenesta.

Innhald:

Studiet tar opp tema og innhaldskomponentar som:

- Grunnleggande teori om læring i arbeidslivskontekst
- Læringsmiljø og rettleiar-student-relasjon
- Tilbakemeldingskompetanse
- Refleksjon over eiga rettleiarrolle, inkl. styrkar og forbetningspunkt
- Oppfølging av svake studentar
- Konflikthandtering og etiske dilemma
- Skikkavurdering
- Regelverk og gjeldande retningslinjer og studieplanar
- Praktisk rettleiarerfaring
- Utfordringar ved fleirkulturell læringsarena
- Formulere eigne læringsmål
- Bruk av relevante kjelder for undervisning i praksis
- Vurderingskompetanse
- Føresetningar for god læring i praksis

Emnebeskrivelse

Vel emnebeskrivelse for semester

2025 Vår (Noverande semester) ▾

Kontaktinformasjon

Kursleiinga og administrativt ansvarleg kan kontaktast her: praksis.igs@uib.no

Eksamensinformasjon

Vurderingsordning

Mappeevaluering

Trekkfrist

01.02.2025

- Eksamensdel: Undervegsvurdering av makker
- Eksamensdel: Sluttvurdering ved kursleiarar
- Eksamensdel: Undervegsvurdering: refleksjonsoppgåve/-notat,
- Eksamensdel: Videooptak av rettleiingssamtale, diskusjon med makker
- Eksamensdel: Sluttvurdering/fordjupingsoppgåve

[Dette bør du vite om eksamen](#)

Læringsutbyte

EMNEKURS I ALLMENNEMEDISIN

«...dei synte meg ein fager veg...»

- Læring gjennom klinisk praksis

Praksisveilederkurset 17.-19. september 2023

Stalheim, Voss

Etter 2 år med pandemi inviterer UiB igjen til et spennende praksisveilederkurs. Det tradisjonelle Vinterkurset flyttes til september 2023, og til det fagre stedet Stalheim nær Voss. Tema for kurset denne gang er «Læring gjennom klinisk praksis».

Emnekurset vil inneholde mye egenaktivitet, dialog og gruppeøvelser, kombinert med enestående tilgang til kunnskap og teori fra noen av de fremste internasjonale kapasitetene innen medisinsk pedagogikk. Dette har vi fått til ved å legge emnekurset sammen med konferansen «**First Nordic Conference on Medical Workplace Learning**» som arrangeres av Fagområde for allmennmedisin ved UiB. Den praktiske delen av emnekurset med foredrag, gruppearbeid, diskusjon og øvelser vil bli på norsk.

FORMÅL MED KURSET

Vi ønsker å stimulere fastleger til å begynne/fortsette med veiledning av medisinstudenter og leger i spesialisering. Formålet med kurset er å formidle oppdatert kunnskap og øke kvaliteten av veiledning og supervisjon gjennom teori og praktisk trening.

MÅLGRUPPE

Praksisveiledere og andre allmennleger som veileder - eller planlegger å veilede - medisinstudenter, leger i spesialisering og yngre kolleger.

[PÅMELDINGSLENKE HER](#)

Påmeldingsfrist 11. august 2023

TID

17.-19. september 2023

STED

Stalheim Hotel,
2 timer med bil/tog fra Bergen,
Egen busstransport fra Voss til/fra kurset

GODKJENNING

Kurset er godkjent med 15 poeng som emnekurs/klinisk emnekurs i allmennmedisin til videre- og etterutdanningen (forlengelse av retten til tilleggstakst).

MAKS ANTALL DELTAKERE

40 stk

[Besøk konferansens nettside her](#)

LÆRINGSMÅL

- FKM LM-04: Kunne håndtere etiske utfordringer i egen spesialitet, gjennomføre etisk refleksjon og veilede andre.
- FKM LM-20: Ha gode ferdigheter i å veilede og gi supervisjon.
- FKM LM -23: Kunne kommunisere om eget fag på en måte som er tilpasset mottakere som kollegaer, samarbeidspartnere, pasienter og media.
- FKM LM-73: Kunne reflektere over hvordan egne egenskaper, holdninger og verdier påvirker arbeidsmiljøet og rollen som arbeidstaker, leder og kollega.
- ALM-002: Kunne evaluere styrker og begrensninger i egne kunnskaper og ferdigheter, og selvstendig kunne veilede kolleger i tilsvarende evaluering.

FORELØPIG PROGRAM

Emnekurset starter søndag ettermiddag 17.09.23 med en 2 timers samling kl. 17.00 og middag kl. 19.30, fortsetter med 8 timer mandag 18.09.23. Avsluttes med 5 timer tirsdag 19.09.23, før lunsj kl. 13.00 og kursslutt. Gjennom interaktive foredrag, diskusjoner, gruppearbeid og øvelser vil en belyse ulike aspekter ved veiledning i allmennpraksis. En vil ta utgangspunkt i kursdeltagernes erfaringer som studenter, leger og veiledere – og diskutere antagelser, verdier, fagforståelse og syn på læring. Det vil bli reflektert rundt hva studenter selv sier om sine veiledningserfaringer, og hvordan en kan legge til rette for å trygge studentene når de er i praksis.

Gjennom gruppeøvelser vil kursdeltakerne få anledning til å praktisere og diskutere kunnskapen som formidles. På emnekurset vil det være bidrag fra fastleger/praksisveiledere, undervisnings- og forskningsmiljøet ved Fagområde for allmennmedisin, UiB, NTNU, Maastricht University (professor in healthcare workplace learning, Pim Teunissen) og Karolinska Institutet (professor of medical education, Terese Stenfors). Det planlegges et sosialt program der kultur og natur vil supplere det faglige på en fantastisk måte!

PRIS

Kursavgift: Emnekurs kr. 4000,- (blir refundert etter gjennomført kurs for praksisveiledere ved UiB – se nedenfor)

Opphold 2 netter på enkeltrom inkl.

fullpensjon: 4750,- hvorav kr. 3500,- blir refundert ifølge retningslinjer Fond II.

Utgifter til reise og opphold refunderes etter retningslinjer fra Fond II.

Kurset er åpent for alle, men *praksisveiledere som tar imot studenter fra UiB i 6 ukers praksis og fullfører emnekurset får dekket kursavgiften i etterkant.*

Legekantor som har kontoravtale med UiB får dekket én kursavgift per student man tar imot per år. Har du personlig ansettelse som praksisveileder ved UiB får du dekket egen kursavgift.

PÅMELDINGSLENKE HER

Spørsmål om emnekurset kan rettes til Iselin Henriksen Kvamme, E-post: Iselin.Kvamme@uib.no

KURSARRANGØR

Institutt for global helse og samfunnsmedisin, Universitetet i Bergen, i samarbeid med forskere ved Maastricht University og NTNU.

KURSKOMITE

Gunnar Tschudi Bondevik (leder), Sharline Riiser, Inga-Cecilie Sørheim, Iselin Henriksen Kvamme, Edvin Schei, Steinar Hunskaar og Karen Haugvaldstad.

Søndag 17.09.23

TID	TEMA	ANSVARLIG
15.30-16.30	Registrering	Iselin H. Kvamme, UiB Karen Haugvaldstad, UiB
16.30-16.45	Velkommen - gruppeinndeling	Kurskomiteen
16.45-17.25	Learning in the workplace - why so important? Innlegg og grupper.	Pim Teunissen, Maastrich University Edvin Schei, UiB
17.25-17.50	Pause	
17.50-18.30	Becoming a doctor - medical education as identity formation. Innlegg og grupper.	Eivind Valestrand, UiB
19.30-	Middag	

Mandag 18.09.23

TID	TEMA	ANSVARLIG
08.00-08.45	Workshop: Social and affective aspects of workplace learning. Innlegg og grupper.	Will Bynum, Duke University, USA Edvin Schei, UiB
08.45-09.00	Pause	
09.00-09.45	Workshop: Social and affective aspects of workplace learning. Innlegg og grupper.	Will Bynum, Duke University, USA Edvin Schei, UiB
09.45-10.00	Pause	
10.00-10.45	Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)	Julie Knutsen, UiB Knut Eirik Eliassen, UiB Gunnar Tschudi Bondevik, UiB Steinar Hunskår, UiB
10.45-11.00	Pause	

Mandag 18.09.23 forts.

TID	TEMA	ANSVARLIG
11.00-11.45	Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)	Julie Knutsen, UiB Knut Eirik Eliassen, UiB Gunnar Tschudi Bondevik, UiB Steinar Hunskår, UiB
11.45-14.00	Pause med lunsj	
14.00-14.45	Improved learning in grim environments. How can medical students learn more in the hectic clinical world? A Norwegian intervention study.	Edvin Schei, UiB Hilde Grimstad, NTNU
14.45-15.00	Pause	
15.00-15.45	Veiledning av medisinstudenter i praksis - Pasienten	Inga-Cecilie Sørheim, UiB
15.45-16.00	Pause	
16.00-16.45	Veiledning av medisinstudenter i praksis - Studenten	Sharline Riiser, UiB Emilie Solbakken, UiB
16.45-17.00	Pause	
17.00-17.45	Veiledning av medisinstudenter i praksis - Veilederen	Gunnar Tschudi Bondevik, UiB
19.30-	Festmiddag	Gunnar Tschudi Bondevik, UiB

Tirsdag 19.09.23

TID	TEMA	ANSVARLIG
08.00-08.45	Varieties of uncertainty experienced by medical learners: challenges for workplace education	Paul Han, Behavioral Research Program, National Cancer Institute, USA
08.45-09.00	Pause	
09.00-09.45	“My doctor is a student.” Workplace learning from the patient’s perspective. Innlegg og grupper.	Knut Eirik Eliassen, UiB Julie Knutsen, UiB Gunnar T. Bondevik, UiB Steinar Hunskår, UiB
09.45-10.00	Pause	
10.00-10.45	Ny utgåve av læreboka i allmenntmedisin: Bruk og nytte i praksisperioden for praksisveileder og student	Steinar Hunskår, UiB
10.45-11.15	Pause med utsjekk	
11.15-12.00	Skikkethetsvurdering av medisinstudenter	Gunnar Tschudi Bondevik, UiB
12.00-12.15	Pause	
12.15-13.00	Læring gjennom klinisk praksis - hva tar vi med oss hjem? Innlegg og grupper.	Kurskomiteen
13.00-14.00	Lunsj	
14.00-	Avreise	

[Påmeldingslenke Emnekurs/Konferanse Stalheim 17.-19.09.2023](#)

[Besøk konferansens nettside her](#)

INVITATION TO THE FIRST NORDIC CONFERENCE ON MEDICAL WORKPLACE LEARNING 17.-19. SEPTEMBER 2023:

"Bridging Theory, Science and Practice"

The University of Bergen is pleased to invite you to the First Nordic Conference on Medical Workplace Learning: "Bridging Theory, Science and Practice". The aim of the conference is to integrate cutting edge theory, research methods, and practical educational strategies within a network of academics, educators and clinicians in medicine and other health professions. The conference is to be held at Stalheim Hotel, famous for its magnificent location in the heart of Western Norway's mountainous fjordscape. The program will allow participants to explore and delight in the exquisite surroundings of the venue. The maximum number of participants will be around 100.

PROGRAM

Plenaries will provide an overview of current pedagogical and theoretical developments in medical workplace education internationally. Extensive participatory workshops, symposia, and parallel sessions with oral presentations will offer participants opportunities for practice, reflection, and sharing of research results and theoretical perspectives. A 15-hour course in clinical workplace supervisory skills for practitioners will run in parallel and partly overlap with the scientific conference.

For overview of plenaries and workshops, see bottom page.

TIME AND TRAVEL

The conference starts on Sunday September 17th at 1700, and ends with lunch at 1300 on the 19th. Stalheim hotel can be reached by train from Bergen or Oslo to Voss, followed by 40 minutes in chartered bus. By car it is two hours from Bergen.

[LINK TO REGISTRATION FORM](#)

(Includes abstract form)

Abstract deadline: June 20th 2023

Registration deadline: August 11th 2023

CONFERENCE FEE

2500 NOK (approx. 200 €)

ACCOMMODATION

All participants are offered a fixed price for a conference package including two nights with breakfast, lunch, and 3-course dinners. The price is NOK 4750 in single room, or 3600 per person in double room. 1 Euro is approximately 10 NOK. Extended stay at Stalheim hotel before or after the conference must be arranged with the hotel, tel. +47-91365607.

[CONFERENCE WEBSITE \(LINK\)](#)

ABSTRACTS

Participants are invited to submit abstracts on any research project related to workplace learning in the health professions. Short communications are 10-minute oral presentations followed by 5 minutes for questions and discussion, organised into a themed session of 60-80 minutes.

Abstract structure (max 300 words, excluding title and contributor's details)

- Title (max 20 words)
- Background
- Summary of Work
- Summary of Results
- Main take-home message (max 2)
- Presenter (max 10) and contributors (max 10)
 - o First name, last name, email
 - o Contact Mobile of presenter
 - o Primary Institution, City, Country

SUBMISSION DEADLINE: June 20th 2023

Admission decisions will be made and participants notified by June 20th.

ORGANIZERS

Professors Edvin Schei, Gunnar Bondevik and Steinar Hunskår, University of Bergen, professor Pim Teunissen, Maastricht University. In collaboration with researchers from Karolinska Institutet, Aarhus University, and The Norwegian University of Science and Technology.

Registration, accommodation and travel arrangements: Berg-Hansen travel agency

CONTACT

For questions about the conference, contact **Karen.Haugvaldstad@uib.no**

For questions about the 15-hours course, contact **Iselin.Kvamme@uib.no**

[LINK TO REGISTRATION FORM](#)

(Includes abstract form)

[CONFERENCE WEBSITE \(LINK\)](#)

The First Nordic Conference on Medical Workplace Learning: Bridging Theory, Science and Practice, 17.-19.09.23

ACADEMIC CONFERENCE

PROGRAM

Sunday, September 17th

TIME	SESSIONS
15.30-16.30	Registration at Stalheim Hotel
16.30-16.45	Welcome
16.45-17.25	<i>"Learning in the workplace - why so important? Clinical competence and the goals of medicine"</i> Edvin Schei and Pim Teunissen
17.25-17.50	Break
17.50-18.30	<i>Becoming a doctor - medical education as identity formation</i> Eivind Valestrand
19.30	Dinner

Monday, September 18th

TIME	SESSIONS
08.00-09.45	<i>Workshop: Social and affective aspects of workplace learning: Fostering curiosity and engagement</i> Will Bynum, Edvin Schei
09.45-10.00	Break
10.00-10.45	<i>Workshop: The lure of check-list education. Tensions and ideals in current medical workplace learning.</i> Pim Teunissen
10.45-11.00	Break

Monday, September 18th cont.

TIME	SESSIONS
11.00-11.45	Workshop: <i>The principles of clinical learning. Workplace supervision as skilled improvisation.</i> Edvin Schei, Pim Teunissen
11.45-14.00	Lunch. Exploring Stalheim nature and history.
14.00-14.45	<i>Improved learning in grim environments. How can medical students learn more in the hectic clinical world? A Norwegian intervention study.</i> Edvin Schei, Hilde Grimstad
14.45-15.00	Break
15.00-15.40	<i>Collegial support for clinicians in educational roles.</i> Monika Kvernenes, Terese Stenfors, Hilde Grimstad
15.40-15.55	Break
15.55-16.45	Short communications, parallel sessions
16.45-17.00	Break
17.00-17.45	<i>Wanted: clinical supervisors! Sustainable student education in a general practice workforce crisis.</i> Knut Eirik Eliassen
19.30	Conference dinner

Tuesday, September 19th

TIME	SESSIONS
08.00-08.45	<i>Varieties of uncertainty experienced by medical learners: challenges for workplace education.</i> Paul Han
08.45-09.00	Break
09.00-09.45	<i>"My doctor is a student." Workplace learning from the patient's perspective.</i> Knut Eirik Eliassen
09.45-10.00	Break
10.00-10.45	<i>Workshop: Why publish? Key considerations for academics in medical education.</i> Pim Teunissen
10.45-11.15	Break, checking out
11.15-12.00	Short communications, parallel sessions
12.00-12.15	Break
12.15-13.00	Closing reflections: Learning in the clinical workplace - what do I take away from the conference?
13.00-14.00	Lunch, departure

[Visit the conference website here](#)

Oversikt over presentasjoner gjort i regi av FRONESIS i perioden 2020-2026

Dato	Sted	Tittel	Publikum	Presentatør
21.04.20	Digitalt	Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)	Oppstartmøte for pilotordning for kommunal praksis	Steinar Hunskår og Berit Angelskår
27.04.21	Alrek helseklynge	Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)	Fagområde for allmenntmedisin, Institutt for global helse og samfunnsmedisin	Steinar Hunskår
30.08.21	Bergen, lokal skyggekonferanse for digital AMEE, Glasgow	Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)	Organisert fra Enhet for læring, UiB	Steinar Hunskår
10.09.21	Stavanger universitetssjukehus	Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)	Sjukehusleinga, FOU-avdelinga	Steinar Hunskår
17.09.21	Sommarøy, Tromsø (UiT)	Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)	Felles allmenntmedisinsk universitetsmøte	Steinar Hunskår
25.02.22	Digitalt/Oslo	Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)	Medlemmene av Universitets- og høyskolerådet, UHR-Helse	Steinar Hunskår
08.03.22	Alrek helseklynge	Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)	Norsk forening for allmenntmedisin (styret) og Fagområde for allmenntmedisin, UiB	Steinar Hunskår
30.03.22	Utdanningsråd mellom Bergen kommune/Byrådsavdeling for eldre, helse og frivillighet (BEHF) og Universitetet i Bergen, Det medisinske fakultet	Status og fremdrift i FRONESIS	Representanter i Utdanningsrådet	Julie Solberg Knutsen, stipendiat
31.05.22	Alrek helseklynge	Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)	Konferanse for Sørlandet sykehus og Agderregionen	Steinar Hunskår

23.06.22	Nordic Conference of General Practice, Stavanger, juni 2022	How to increase quantity and quality of placements for medical students in general practice?	Internasjonale og skandinaviske deltakere på konferansen	Julie Solberg Knutsen, stipendiat
31.08.22	Digitalt (Teams)	Min stilling – prosjektkoordinator FRONESIS og Alrekkoordinator BHO	Kommunegruppen, Kunnskapskommunen Helse Omsorg Vest	Karen Haugvaldstad
06.09.22	Digitalt (Teams)	Min stilling – prosjektkoordinator FRONESIS og Alrekkoordinator BHO	Seksjon for HR og organisasjon, Byrådsavd. For helse og omsorg (BHO)	Karen Haugvaldstad
14.09.22	Alrek helseklynge, Bergen	Supervisors for medical students in clinical placements in general practice	Deltakere på nasjonal forskarskule i allmenntilsette i (NAFALM) og universitetstilsette i allmenntilsette fagmiljø fra de fire universiteta i Noreg	Julie Solberg Knutsen, stipendiat
23.09.22	Bergen (VID)	Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)	Alrekdagene 2022	Steinar Hunskår
29.09.22	Alrek helseklynge, Bergen	Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)	Referansegruppe og prosjektgruppe	Steinar Hunskår
29.09.22	Alrek helseklynge, Bergen	1st Nordic Conference on Medical Workplace Learning, september 2023	Referansegruppe & prosjektgruppe	Gunnar Tschudi Bondevik
29.09.22	Alrek Helseklynge	Praksis i primærhelsetjenesten - nasjonale perspektiv	Referansegruppe & prosjektgruppe	Gunnar Tschudi Bondevik
08.11.22	Bergen Rådhus	Min stilling – prosjektkoordinator FRONESIS og Alrekkoordinator BHO	Ledergruppen: Kommunaldirektør, seksjonssjefer og etatsdirektører i BHO	Karen Haugvaldstad
15.11.22	Restaurering og nybygg – Utvikling av legetjenestene i kommunen. Konferanse i regi av Nasjonalt senter for distriktsmedisin	Studentundervisning, praksis og veiledning	Stab og ledelse fra de fire legeutdanningene i Norge, Statssekretærer fra HOD, Kunnskapsdept. Kommunal og	Knut Eirik Eliassen

			distriktsdept., Ledere fra kommuner, Fastleger	
21.11.22	Nasjonal forskningskonferanse om medisinsk og helsefaglig pedagogikk, Oslo	To be or not to be a supervisor for medical students in general practice clinical placements	Konferansedeltakere	Gunnar Tschudi Bondevik
20.01.23	Alrek helseklynge, Bergen	Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)	Styringsgruppen til Kunnskapskommunen Helse Omsorg Vest	Karen Haugvaldstad
10.02.23	Alrek helseklynge, Bergen	Status og rapportering	Prosjekt- og referansegruppe	Steinar Hunskår
10.02.23	Alrek helseklynge, Bergen	Kartlegging av praksisplasser og flowchart	Prosjekt- og referansegruppe	Knut Eirik Eliassen
30.03.23	Lunsj-til-lunsj samling for KSF Vest, Hotel Augustin, Bergen	Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)	Representanter fra Kommunens Strategiske Forskningsorgan Vest	Gunnar Tschudi Bondevik
21.04.23	UiB Læringskonferanse, Bergen	Posterpresentasjon: Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)	Konferansedeltakere	Knut Eirik Ringheim Eliassen
28.04.23	Innspillsdag for strategi for fastlegeordningen, Alrek helseklynge, Bergen			Knut Eirik Ringheim Eliassen
05.05.23	Legeforeningens Regionutvalg Vest, Bergen	Orientering om Vestlandslegen og praksisplass-situasjonen, herunder Fronesisprosjektet	Fylkesleiarar og tillitsvalte	Steinar Hunskår
07.06.23	Webinar i regi av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse: Erfaringer og innsikter fra Pilotordning for kommunal praksis i helse -og sosialfag	Erfaringer og innsikter fra FRONESIS-prosjektet	KS, HOD, KD, Hdir og andre	Steinar Hunskår
09.06.23	Alrek helseklynge, Bergen	Status WP2 og WP3	Prosjekt- og referansegruppe	Knut Eirik Ringheim Eliassen
18.09.23	The First Nordic Conference on Medical Workplace Learning	Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)	Konferansedeltakere som deltok på parallelt emnekurs i allmenntilleggsmedisin	Steinar Hunskår

18.09.23	The First Nordic Conference on Medical Workplace Learning: Bridging Theory, Science and Practice, 17.-19.09.23 – Kombinert akademisk konferanse og emnekurs i allmennmedisin på Stalheim hotel, Voss	Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS): Delstudie 2 - Veilederne sine holdninger og motivasjon	Konferansedeltakere som deltok på parallelt emnekurs i allmennmedisin	Julie Solberg Knutsen
18.09.23	The First Nordic Conference on Medical Workplace Learning: Bridging Theory, Science and Practice, 17.-19.09.23 – Kombinert akademisk konferanse og emnekurs i allmennmedisin på Stalheim hotel, Voss	Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS): Delstudie 1 – resultater fra spørreskjemaundersøkelsen	Konferansedeltakere som deltok på parallelt emnekurs i allmennmedisin	Julie Solberg Knutsen
18.09.23	The First Nordic Conference on Medical Workplace Learning: Bridging Theory, Science and Practice, 17.-19.09.23 – Kombinert akademisk konferanse og emnekurs i allmennmedisin på Stalheim hotel, Voss	Bakgrunn for praksisveilederutdanningen for fastleger – Arbeidspakke 3	Konferansedeltakere som deltok på parallelt emnekurs i allmennmedisin	Gunnar Tschudi Bondevik
18.09.23	The First Nordic Conference on Medical Workplace Learning: Bridging Theory, Science and Practice, 17.-19.09.23 – Kombinert akademisk konferanse og emnekurs i allmennmedisin på Stalheim hotel, Voss	Veiledning av medisinstudenter I praksis – Veilederen	Konferansedeltakere som deltok på parallelt emnekurs i allmennmedisin	Gunnar Tschudi Bondevik
18.09.23	The First Nordic Conference on Medical Workplace Learning: Bridging Theory, Science and Practice, 17.-19.09.23 – Kombinert akademisk konferanse og emnekurs i allmennmedisin på Stalheim hotel, Voss	Hvordan kan praksisveiledningskurs være gjennomførbart for fastleger? - Arbeidspakke 3	Konferansedeltakere som deltok på parallelt emnekurs i allmennmedisin	Knut Eirik Ringheim Eliassen

18.09.23	The First Nordic Conference on Medical Workplace Learning: Bridging Theory, Science and Practice, 17.-19.09.23 – Kombinert akademisk konferanse og emnekurs i allmennmedisin på Stalheim hotel, Voss	Wanted: clinical supervisors! Sustainable student education in a general practice workforce crisis	Konferansedeltakere som deltok på akademisk del av konferanse	Knut Eirik Ringheim Eliassen
19.-20.10.23	Nasjonalt forskningskonferanse i medisinsk og helsefaglig pedagogikk”, Tromsø	Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinerstudenter på fastlegekontorene - FRONESIS	Konferansedeltakere	Knut Eirik Ringheim Eliassen
29.-30.11.23	Scotland and Norway Remote and Rural Healthcare Symposium, Aberdeen/Inverness, Skottland	“Fronesis: Medical workplace learning in general practice, a UiB research project”	Konferansedeltakere	Knut Eirik Ringheim Eliassen
29.-30.11.23	Scotland and Norway Remote and Rural Healthcare Symposium, Aberdeen/Inverness, Skottland	“Continuity of care – several publications and ongoing research projects”	Konferansedeltakere	Steinar Hunskår
13.12.23	Alrek helseklynge, Bergen	General practitioners as supervisors for medical students during clinical placements	Tilsette på Institutt for global helse og samfunnsmedisin	Julie Solberg Knutsen
15.12.23	Alrek helseklynge, Bergen	Preliminary results - Part 2, an interventional study	Prosjekt- og referansegruppe i FRONESIS	Knut Eirik Ringheim Eliassen
15.12.23	Alrek helseklynge, Bergen	General practitioners as supervisors for medical students during clinical placements	Prosjekt- og referansegruppe i FRONESIS	Julie Solberg Knutsen
15.12.23	Alrek helseklynge, Bergen	Praksisveilederutdanningen – for leger som veileder studenter i primærmedisinsk praksis	Prosjekt- og referansegruppe i FRONESIS	Gunnar Tschudi Bondevik
Januar 2024	Omtale i tidsskriftet Paraplyen	Nytt kurs for praksisveiledere	Leger på Vestlandet	Steinar Hunskår
16.02.24	Seminar for Fagområdet for allmennmedisin, Solstrand, Bjørnafjorden	Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinerstudenter på fastlegekontorene - FRONESIS	Medlemmer i Fagområdet for allmennmedisin (FAM)	Steinar Hunskår

16.02.24	Seminar for Fagområdet for allmennmedisin, Solstrand, Bjørnafjorden	Praksisveilederutdanning for allmennleger – PRAM – for leger som veileder studenter i primærmedisinsk praksis	Medlemmer i Fagområdet for allmennmedisin (FAM)	Gunnar Tschudi Bondevik
16.02.24	Seminar for Fagområdet for allmennmedisin, Solstrand, Bjørnafjorden	Persontrentert veiledning – det hellige triangel	Medlemmer i Fagområde for allmennmedisin (FAM)	Gunnar Tschudi Bondevik
05.03.24	Alrek helseklynge, Bergen	FRONESIS – Praksisrettleiarutdanning for allmennlegar	Utdanningsråd mellom Bergen kommune/Byrådsavdeling for helse og omsorg (BHO) og Byrådsavdeling for barnevern og sosiale tjenester (BBS) og Universitetet i Bergen/ Det medisinske fakultet og Det psykologiske fakultet	Knut Eirik R. Eliassen
24.-28.08.24 (Abstract accepted 23.04.24)	AMEE Basel, Switzerland	E-poster - Wanted: Clinical supervisors! Recruiting supervisors and placement sites in general practice.	Konferansedeltakere	Gunnar Tschudi Bondevik
04.06.24	Emnekurs PRAM620	Refleksjon: Mine egne erfaringar med rettleiing som rettleiar eller som student/utdanningskandidat. Rettleiing som pedagogisk felt.	Første kull som tar utdanningen i PRAM620, samt emnekursdeltakere Pilotkull som tok praksisveilederutdanningen PRAM620, samt emnedeltakere	Knut Eirik Eliassen Edvin Schei Monika Kvernenes
		Medisinstudiet. Praksisstudiar i perspektiv		Steinar Hunskaar
		Fram- og tilbakemelding		Julie S. Knutsen
		Studenten, pasienten og rettleiaren		Gunnar T. Bondevik, Inga-Cecilie Sørheim, Sharline Riiser
05.06.24	Emnekurs PRAM620	Kva er det som berre kan lærast i praksis?	Første kull som tar utdanningen i PRAM620, samt emnekursdeltakere	Knut Eirik R. Eliassen, Edvin Schei

		Læreboka, retningslinjer og anna teoristoff som ressurs i rettleiinga		Steinar Hunskår
		Kva skal vere mine læringsmål i rettleiarutdanninga?		Steinar Hunskår, Monika Kvernenes
		Skrijving som læring		Knut Eirik R. Eliassen Edvin Schei
11.06-14.06.24	Workshop Nordic Congress of General Practice (NCGP) 2024, Turku, Finland	Wanted: Clinical supervisors! Sustainable student education in a general practice work force crisis	Konferansedeltakere	KE Eliassen (Organiser), GT Bondevik, S Hunskår, UiB
18.06.24	Alrek helseklynge, Bergen	Status årsrapport 2023, arbeidspakke 1, publisert artikkel, budsjett og søknad om forlenging	Prosjekt- og referansegruppe i FRONESIS	Steinar Hunskår
18.06.24	Alrek helseklynge, Bergen	Status arbeidspakke 2: Minimal intervensjon i kontrollgruppen	Prosjekt- og referansegruppe i FRONESIS	Knut Eirik R. Eliassen
18.06.24	Alrek helseklynge, Bergen	Status for praksisveilederutdanningen PRAM620 og første samling/emnekurs	Prosjekt- og referansegruppe i FRONESIS	Gunnar T. Bondevik
06.08.24	Dagens Medisin	Artikkel: Trenger praksisplasser – fastleger blir ikke spurt om å være veiledere	Lesere av Dagens Medisin	Julie Solberg Knutsen
27.08.24	AMEE conference, Basel	Wanted: Clinical supervisors! Recruiting supervisors and placement sites in general practice. Abstrakt	Konferansedeltakere	Bondevik GT, Knutsen JS, Hunskår S, Eliassen, KE
24.-25.10.24	Nasjonal Forskningskonferanse i medisinsk- og helsefaglig pedagogikk, Bergen	Rekruttering av praksisveiledere og praksisplasser i allmenntidmedisin - en intervensjonsstudie. Abstrakt	Konferansedeltakere	Bondevik GT, Knutsen JS, Hunskår S, Eliassen KE.
Januar 2025	Publikasjon i Utposten 2025; 54 (1): 24-7	Praksisveilederutdanning i allmenntidmedisin – noe for deg?	Mottakere av Utposten	Eliassen KER, Bondevik GT, Hunskår S.
23.01-24.01.25	Allmenntidmedisinsk utdanningsseminar, Oslo	Presentasjon av emnet PRAM620 og FRONESIS-prosjektet	Seminar deltakere	Knut Eirik R. Eliassen, Gunnar T. Bondevik

20.02.2025	Formidlingskonkurranse på UiB	Three Minute Thesis: To be or not to be supervisor for medical students	Publikum	Julie S. Knutsen
14.02.2025	Seminar for Fagområdet for allmennmedisin, Solstrand, Bjørnafjorden	Parpraksis og kvarandrevurdering	Medlemmer av Fagområde for allmennmedisin	Julie S. Knutsen
28.05.25	Alrek helseklynge, Bergen	Presentasjoner av status for arbeidspakkene	Prosjekt og referansegruppe	Steinar Hunskår, Knut Eirik R Eliassen
28.05.25	Alrek helseklynge, Bergen	General practitioners as supervisors for medical students in clinical placements. Capacity, attitudes and possibilities for future needs	Prosjekt og referansegruppe	Julie S. Knutsen
03.06.2025	Emnekurs PRAM620, Scandic Flesland	Refleksjon: Mine egne erfaringar med rettleiing som rettleiar og som student sjølv	Andre kull som tar utdanningen i PRAM620	Knut Eirik R. Eliassen Edvin Schei
		Fram- og tilbakemelding		Julie S. Knutsen
		Seminar: Kor i utdanninga er det eg som praksisrettleiar kjem inn? Korleis er studentane førebudd til praksis?		Knut Eirik R. Eliassen
		Litteratur og læringsressursar i rettleiinga		Steinar Hunskår
04.06.2025	Emnekurs PRAM620, Scandic Flesland	Øving på tilbakemelding i rettleiarrolle med praksisnære kasus	Andre kull i PRAM620 og emnekursdeltakere	Julie S. Knutsen, Edvin Schei
		Seminar: Skikkavurdering	Første kull i PRAM620	Gunnar T. Bondevik
		Workshop: Læring i praksisrettleiarrolla	Andre kull i PRAM620 og emnekursdeltakere	Gunnar T. Bondevik, Knut Eirik R. Eliassen
		Seminar: Rettleiing når studentar er redde for å gjere feil	Andre kull i PRAM620 og emnekursdeltakere	Gunnar T. Bondevik, Trygve Skonnord

05.06.2025	Emnekurs PRAM620, Scandic Flesland	Kva har vi lært frå arbeidskrava i praksis?	Andre kull i PRAM620 og emnekursdeltakere på Emnekurs i PRAM620 på Scandic Flesland	Steinar Hunskår
		Workshop: Tverrfagleg samarbeidslæring: a. tverrprofesjonell samarbeidslæring på legekantoret b. parpraksis på fastlegekantoret		Julie S. Knutsen
		Workshop: Medisinsk usikkerhet og usikkerhetstoleranse. Kan det lærast?		Knut Eirik R. Eliassen
23.08-27.08.2025	AMEE Barcelona	Abstract og presentasjon	Konferansedeltakere	Gunnar T. Bondevik, Julie S. Knutsen, Steinar Hunskår
23.09.2025	Undervisningsseminar ved Det medisinske fakultet, UiB	Innlegg og posterpresentasjon om FRONESIS	Ansatte/undervisere ved Det medisinske fakultet, UiB	Gunnar T. Bondevik
11.12.2025	Alrek helseklynge	Avsluttende møte med prosjekt- og referansegruppen FRONESIS – presentasjon av resultater og informasjon om dialogkonferansen	Prosjekt- og referansegruppedlemmer	Steinar Hunskår, Gunnar T. Bondevik, Julie S. Knutsen, Knut Eirik R. Eliassen
29.-30.01.2026	Allmenmedisinsk utdanningsseminar, Legenes hus	Innlegg om praksisveilerutdanning og paneldiskusjon om samarbeid om veiledning på tvers av grunn- og videreutdanning.	Seminar-deltakere	Knut Eirik R. Eliassen
05-06.02.2026	Nasjonale dialogkonferanse: Praksis for medisinstudentar i kommunene, Solstrand hotel & Bad	«Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudentar på fastlegekontorene (FRONESIS)»: 1. Vil fastlegene vere veilederer? 2. Virker støtte til tilrettelegging av fastlegekontor? 3. Ny praksisveilerutdanning på masternivå 4. Deling og spredning av prosjektresultater	Konferansedeltakere	1. Steinar Hunskår, 2. Knut Eirik R. Eliassen, 3. Monika Kvernenes, 4. Gunnar T. Bondevik
07.02.2026	Solstrandseminar med Fagområde for allmenmedisin	Oppsummering av forskning i arbeidspakke 1 og vidare forskning.	Tilsette på fagområde for allmenmedisin, Institutt for global	Julie Solberg Knutsen og Steinar Hunskår

			helse og samfunnsmedisin, med.fak. UiB.	
11.-12.02.2026	Oslo	Deltakelse i arbeidsgruppe for VEIMED. 3-timers nettbasert introkurs i praksisveiledning i regi av UiO		KEE
12.04.2026	Nettside	Nettside med informasjon om å bli praksisveileder for medisinstudenter i allmenmedisin: www.studentipraksis.no	Tilgjengelig for alle, Målgruppe: fastleger i Norge	Knut Eirik R. Eliassen m.fl. Samarbeid på tvers av de medisinske fakultet.
12.04.2026	Youtube	Video for rekruttering av fastleger som praksisveiledere: https://www.youtube.com/watch?v=jA3-6zZUHU	Tilgjengelig for alle på Youtube, Målgruppe: fastleger i Norge	Knut Eirik R. Eliassen m.fl.
27.04.2026	Oslo (UiO)	Presentasjon: Parpraksis i allmenmedisin.	Forskarar/undervisarar tilknytt det allmenmedisinske fagmiljøet på UiO.	Julie
12.05.2026	Publikasjon i Tidsskriftet for den norske legeforening	Kronikk i Tidsskrift for Den norske legeforening: Fastlegepraksis for medisinstudentene må reddes. Tidsskr Nor Legeforen 2026 Vol. 146. https://doi:10.4045/tidsskr.26.0198 .	Lesere av Tidsskrift for Den norske legeforening	Eliassen KE, Bondevik GT, Mildestvedt T, Hunskaar S.

Haugvaldstad, Karen

Fra: Steinar Hunskaar <Steinar.Hunskar@uib.no>
Sendt: fredag 24. april 2026 12:05
Til: Haugvaldstad, Karen
Emne: FW: 21/04162-18 - Søknad om overføring av midler til 2026

From: Jørund Magnus Jørgensen <jorund.jorgensen@hkdir.no>
Sent: Tuesday, May 6, 2025 2:37 PM
To: Steinar Hunskaar <Steinar.Hunskar@uib.no>
Cc: Ann-Tove Eriksen <ann-tove.eriksen@hkdir.no>
Subject: 21/04162-18 - Søknad om overføring av midler til 2026

Hei, Steinar!

Tusen takk for oppdatering på framdrifta i prosjektet!

Vi har vurdert søknaden frå dykk, og som vi ser som ein todelt søknad:

1. Prosjektet ønsker å gjennomføre ein nasjonal konferanse om praksisstudiar i allmenmedisin for å kunne dele erfaringar frå FRONESIS-prosjektet. Dette er ein ny aktivitet som ikkje var med i den opphavelige prosjektplanen
2. Grunna planlegging, vil det vere vanskeleg å få gjennomført ein slik konferanse før prosjektslutt ved utgangen av 2025. Prosjektet ber dermed om ei forlenging av prosjektperioden til 15.3.2026 for å gjennomføre denne konferansen

Først av alt viser vi til tidlegare dialog med oss kor prosjektet fekk utvida prosjektperioden med 12 månader til 31.12.2025. Søknaden blei innvilga 12.8.2024. Vi viste då til at forlenginga kan bidra til å styrke oppnåinga av formåla med ordninga, auka spreingseffekten og fremje resultata for prosjektet. Normalt sett gir HK-dir maksimalt 12 månaders forlenging av prosjektperioden. I dette tilfellet har vi i vurderinga teke omsyn til at prosjektet vil gjennomføre ein erfaringsdelingskonferanse som vi ser som viktig for å auke kunnskapen om modellane som er testa ut gjennom FRONESIS-prosjektet.

Etter ei heilskapleg vurdering innvilgar HK-dir søknaden. Prosjektet kan arrangere ein nasjonal konferanse innanfor dei kostnadsrammene som er skissert i søknaden. Prosjektet må vere avslutta seinast 15.3.2026 og sluttrapporten må leverast innan 15.5.2026. Prosjektet kan ikkje forvente å få innvilga ytterlegere forlengingar av prosjektperioden.

Helsing

Jørund Jørgensen

seniorrådgjevar

avdeling for innovasjon i utdanning

divisjon for høgare utdanning og forskning

+47 95 99 67 63

Direktoratet for
høgare utdanning
og kompetanse

hkdir.no

[Meld deg på nyhendebrevet vårt](#)

Fra: Steinar Hunskaar <Steinar.Hunskar@uib.no>

Sendt: mandag 5. mai 2025 13:06

Til: Jørund Magnus Jørgensen <jorund.jorgensen@hkdir.no>

Kopi: Steinar Hunskaar <Steinar.Hunskar@uib.no>

Emne: Project: PILOT-2020/10011 - Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS) - Søknad

HK-dir

Jørund Jørgensen

Søknad om overføring av midlar til 2026 for nasjonal konferanse om praksisstudiar i allmenntidleg medisin

Hei

Eg forstår at du er vår nye kontaktperson. Dette er ein søknad primært om eit rekneskapsmessig grep, men eg nyttar sjansen til å informerer deg litt om status for prosjektet også.

FRONESIS-prosjektet (PILOT-2020/10011) er inne i sitt siste år med mange spennande delprosjekt avslutta eller i avslutningsfasen:

- Den vitenskaplege publiseringa er vellukka, og eit ph.d.-arbeid er planlagt ferdig innlevert før nyttår
- Nye modellar for praksis er under vitenskapleg evaluering
- Den nasjonale piloten for utdanning av praksisrettleggjarar på Master-nivå er overtatt som fast tilbod i UiB og står framfor avslutning av første kull. Primo juni startar kull II med over 30 deltakarar frå heile landet
- Intervensjonsstudien er under evaluering, men har vore ein stor suksess, der mange nye legekontor no tilbyr praksisplassar, slik at UiB no har dekning for sine behov
- Vi veit mykje meir om kva faktorar som fremmar og hemmar rekruttering av praksisplassar i primærhelsetenesta

Hausten vil bli nytta til vidareføring av Master-emnet, men og til å gjere sluttrapportering, forankre prosjektet nasjonalt hos dei samarbeidande medisinske fakulteta, samt halde fram med vitenskapleg publisering. Vi har tidlegare fått løyve til å forlenge prosjektet ut 2025 på grunn av dei viktige aktivitetane vi har dette avslutningsåret. Vi har god økonomi i prosjektet og kjem truleg ikkje til å bruke alle pengane, dessverre skuldast dette til dels mykje sjukmeldingar tidlegare hos tilsette og ein forsiktig oppstart.

Vi meiner at prosjektet sine resultat og problemstillingar gir grunnlag for eit skikkeleg avslutningsløft i form av ein nasjonal konferanse om praksisstudiar i allmenntidleg medisin. Det er mange nasjonale problemstillingar som ikkje er følgt opp tidlegare, og utgreiingar i Helsedirektoratet, KS, KD og HOD har ikkje ført til innovasjon i innhald og finansiering av praksisstudiane. RETHOS-krava ser ut til å bli oppfatta lite forpliktande for enkelte av utdanningsinstitusjonane. Utgreiingane har i liten grad «kommunisert» med kvarandre. Regjeringa er nettopp lagt fram Stortingsmelding 23 «Fornye, forsterke, forbetre», om framtidens fastlegeordning, der FRONESIS-prosjektet er spesielt omtalt (s. 113), og der vidare utvikling av praksisstudiane er signalisert, men lite spesifisert.

FRONESIS-prosjektet ser det difor som ein svært god anledning og tidsmessig veldig relevant å arrangere ein nasjonal konferanse om dette temaet, der vi vil kombinere formidling av FRONESIS-erfaringane med innlegg og diskusjonar mellom alle relevante beslutningstakarar og interessentar. I prosjektperioden har vi ikkje opplevd at forvaltninga sjølv har tatt initiativ til slike møteplassar. Dei viktigaste aktørane vil vere KD, HOD, KS, universiteta, NOKUT, HK-dir, legeforeninga, Helsedirektoratet, utdanningsforskarar, våre «søster-prosjekt» i Pilot-ordninga, og mange andre.

Vi trur at ein slik konferanse kan ha nasjonal verdi og sette i gang viktige prosessar hos relevante aktørar, og dessutan vere kontaktskapande mellom dei ulike aktørane som har aksjar i praksisstudiane.

Vi har starta ei viss planlegging av konseptet for ein slik konferanse, som må komme på slutten av FRONESIS-prosjektet. Å halde ein slik konferanse i desember 2025 ser vi likevel som lite ønskeleg kalendermessig, og beste tidspunktet meiner vi vil vere medio januar/primo februar 2026. Vi meiner å ha økonomi til å stå for dette arrangementet innanfor vårt budsjett. Men prosjektet vårt skal da vere avslutta. Difor ein søknad om korleis vi

kan ordne finansieringa. Vi ser for oss ei kostnadsramme på 450.000 kroner. Det er fleire modellar som kan brukast:

1. Vår første prioritet er at vi kan gjere ein avsetning i rekneskapen for dette føremålet, slik at rekneskapen kan avsluttast som avtalt per 31.12.2025. Avsetninga vil da vere ein prosjektkonto hos UiB, som administrerer og rekneskapsfører denne, med statsrevisjon på vanleg måte.
2. Eit alternativ er å vente med rekneskapsavslutninga for FRONESIS-prosjektet til etter konferansen, slik at alt blir rekneskapsført der, med ein frist for eksempel 15. mars 2026.

Vi ber om tilbakemelding på om tiltaket er støtteverdig innanfor FRONESIS-prosjektet og om det er mogeleg med finansiering slik vi føresler.

Vi har sjølvstøtt forståing for at dette er noko som må vurderast av fleire i HK-dir, men håpar likevel på ei rask tilbakemelding av omsyn til planlegging, bestilling av konferansehotell etc.

Venleg helsing

Steinar Hunskaar
Prosjektleder for FRONESIS, professor

Karen Haugvaldstad

Fra: Karen Haugvaldstad
Sendt: tirsdag 11. november 2025 14:54
Til: 'siri.forsmo@ntnu.no'; 'toril.forbord@ntnu.no'
Kopi: medisinstudiet@mh.ntnu.no
Emne: VS: Praksis for medisinstudenter i kommunene – nasjonal dialogkonferanse 5.-6. februar 2026
Vedlegg: Flyer - Nasjonal dialogkonferanse 5.-6. februar 2026.pdf; Program - Praksis for medisinstudenter i kommunene 05.-06.02.2025.pdf

Kjære mottaker,

Vi viser til informasjon og sender herved offisiell invitasjon til den nasjonale dialogkonferansen «*Praksis for medisinstudenter i kommunene*» på Solstrand Bad & Hotell, 5.-6. februar 2026. Konferansen arrangeres av Universitetet i Bergen v/prosjektet «[Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene \(FRONESIS\)](#)». Vedlagt følger flyer og foreløpig program (endringer kan forekomme).

Konferansen samler spesielt inviterte aktører og institusjoner med sentrale roller innen utdanning, helse og forvaltning (se oversikt nedenfor). Noen vil også bidra med innlegg og/eller paneldeltagelse. Hver aktør kan stille med inntil to representanter, men i selve paneldeltagelsen er det kun rom for én.

[Klikk her for å melde deg på \(skjemaker.app.uib.no\)](#)

Påmeldingsfrist: 15. desember 2025.

Påmelding er individuell og bindende.

Praktisk informasjon:

Konferansen er gratis, og alle måltider er inkludert. Deltakere må selv dekke opphold og eventuelle reiseutgifter. Opphold betales ved utsjekk.

Alle påmeldte vil motta utfyllende program og praktisk informasjon senere.

Inviterte aktører inkluderer:

HOD, KD, KS, NOKUT, HK-dir, Dnlf, NFA, AF, Helsedirektoratet, NSDM, Norsk medisinstudentforening, De medisinske fakultetene, de allmennt medisinske universitetsseksjonene, UHR, Statsforvalter, Statens helsetilsyn, Norsk samfunnsmedisinsk forening, ALIS-kontor, Norsk kommunedirektørforum, Spesialitetskomiteen i allmennt medisin m.fl.

Med vennlig hilsen

Prosjektet «Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)»

Steinar Hunskaar
Professor emeritus UiB
Prosjektleder

Knut Eirik Ringheim Eliassen
Førsteamanuensis UiB
Daglig leder

Vennlig hilsen
Karen

Fra: Karen Haugvaldstad

Sendt: mandag 23. juni 2025 14:49

Til: postmottak@medisin.uio.no; Postmottak MED <post.med@uib.no>; medisinstudiet@mh.ntnu.no; uitinfo-helsefak@uit.no

Kopi: Steinar Hunskaar <Steinar.Hunskar@uib.no>; Knut Eirik Ringheim Eliassen <Knut.Eliassen@uib.no>

Emne: Praksis for medisinstudenter i kommunene – nasjonal dialogkonferanse 5.-6. februar 2026

Mottakerne av denne e-posten inviteres herved til den nasjonale dialogkonferansen «Praksis for medisinstudenter i kommunene», som finner sted på Solstrand Bad & Hotell, 5.-6. februar 2026.
SETT AV DATOEN! DISTRIBUER MELDINGEN TIL AKTUELLE PERSONER I DIN ORGANISASJON

Vedlagt er mer informasjon om konferansen.

Konferansen er for spesielt inviterte aktører og institusjoner med nøkkelroller innen utdanning, helse og forvaltning (se oversikt nederst i denne e-posten). Noen vil i tillegg bli invitert til å holde innlegg eller på andre måter ta del i konferanseprogrammet. De inviterte kan i utgangspunktet stille med inntil to deltakere hver.

De inviterte aktører inkluderer:

HOD, KD, KS, NOKUT, HK-dir, Dnlf, NFA, AF, Helsedirektoratet, NSDM, Norsk medisinstudentforening, De medisinske fakultetene, de allmennmedisinske universitetsseksjonene, UHR, Statsforvalter, Statens helsetilsyn, Norsk samfunnsmedisinsk forening, ALIS-kontor, Norsk kommunedirektørforum, Spesialitetskomiteen i allmenmedisin m.fl.

Nærmere opplysninger og påmelding kommer til høsten.

Med vennlig hilsen

Prosjektet «Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)»

Steinar Hunskår
Professor emeritus UiB
Prosjektleder

Knut Eirik Ringheim Eliassen
Førsteamanuensis UiB
Daglig leder

NASJONAL DIALOGKONFERANSE: PRAKSIS FOR MEDISINSTUDENTER I KOMMUNENE

5.-6. februar 2026

Sett av datoene: Universitetet i Bergen v/prosjektet «Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)» har gleden av å invitere til dialogkonferansen "Praksis for medisinstudenter i kommunene". Målet med konferansen er å formidle funn, diskutere utfordringer og dele erfaringer rundt praksis for medisinstudenter i kommunehelsetjenesten.

Fokus for innlegg og diskusjoner:

4K: KVALITET, KAPASITET, KOMMUNENES ROLLE og KRONER

**Konferansen er for spesielt inviterte, med representanter fra relevante institusjoner og nasjonale aktører - mange med innlegg.
Nærmere invitasjon kommer til høsten, men sett gjerne av datoene nå.**

TID OG STED

Konferansen finner sted i nydelige omgivelser på Solstrand Hotell & Bad. Deltakerne vil få mulighet til å benytte hotellets fasiliteter i løpet av oppholdet.

Konferansen starter torsdag 5. februar 2026 klokken 09.00, og avsluttes med lunsj klokken 12.30 fredag 6. februar 2026.

Solstrand Hotell & Bad ligger 30 minutter fra Bergen sentrum, og 25 minutter fra Bergen lufthavn, Flesland.

KONFERANSEN ER GRATIS

Inkludert i konferansen får deltakerne dekket pausemat, lunsj og middag.

OPPHOLD OG OVERNATTING

Deltakere dekker selv reise og ev. opphold, og kan velge mellom enkelt- eller dobbeltrom, inkludert frokost.

Ved spørsmål, kontakt:
karen.haugvaldstad@uib.no

[LES MER OM FRONESIS-PROSJEKTET HER](#)

NASJONAL DIALOGKONFERANSE: PRAKSIS FOR MEDISINSTUDENTER I KOMMUNENE

Solstrand Hotel & Bad 05.-06.02.26

Program torsdag 5. februar

Kaffe og registrering fra kl. 08.30

FOKUS - 4K	TID	TITTEL	INNLEGGSHOLDER
	09.00-09.10	<i>Velkommen</i>	Gunnar T. Bondevik , professor og spesialist i allmenmedisin v/UiB
Kvalitet	09.10-09.20	<i>Hva er praksis?</i>	Gunnar T. Bondevik
Kapasitet	09.20-09.40	<i>Hvorfor er vi her?</i>	Steinar Hunskår , professor emeritus v/UiB og prosjektleder FRONESIS
Kvalitet	09.40-09.50	<i>Hva er verdien av praksis?</i>	Hilde Grimstad , professor i allmenmedisin og atferdsmedisin v/NTNU
Kroner	09.50-10.00	<i>Hvordan skal praksis finansieres?</i>	Prodekan Magnus Løberg , professor v/Det medisinske fakultet, UiO
Kommunenes rolle	10.00-10.10	<i>Hva kan kommunene og KS bidra med?</i>	Miert Skjoldborg Lindboe , medisinsk fagsjef i KS
Kvalitet	10.10-10.20	<i>Hva er viktig for utdanningskandidatene?</i>	Knut Eirik R. Eliassen , førsteamanuensis v/UiB og daglig leder i FRONESIS
	10.20-10.45	Pause	
4K	10.45-11.30	Panelsamtale: Problemstillinger og utfordringsbildet	Grimstad, Løberg, Lindboe, Hunskår, Eliassen, Bondevik (moderator)
	11.30-11.45	Pause	
Kvalitet	11.45-12.00	<i>Studentperspektivet</i>	Håkon Garnes Mjøs og Andrea Vespestad , medisinstudenter v/UiB
Kvalitet	12.00-12.15	<i>Pasientperspektivet</i>	Trygve Skonnord , førsteamanuensis avdeling for allmenmedisin v/UiO
Kommunenes rolle	12.15-12.30	<i>Veilederperspektivet</i>	Solfrid Siqveland , fastlege og praksisveileder i Kvinnherad
	12.30-13.30	Lunsj	
4K	13.30-14.30	«Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)»: 1. Vil fastlegene være veiledere? 2. Virker støtte til tilrettelegging av fastlegekontor? 3. Ny praksisveilederutdanning på masternivå 4. Deling og spredning av prosjektresultater	Steinar Hunskår Julie S. Knutsen , lege og stipendiat v/UiB Knut Eirik R. Eliassen Monika Kvernenes , Førsteamanuensis v/Enhet for læring, UiB Gunnar T. Bondevik
	14.30-14.45	Pause	

Program torsdag 5. februar 2026

FOKUS - 4K	TID	TITTEL	INNLEGGSHOLDER
4K	14.45-15.30	<i>De store rammene</i> - synspunkter fra KD, HDIR og UHR	Kathrine Løvberg , seniorrådgiver KD Monica Sneve , seniorrådgiver i HDIR Bente Ringlund Bunæs , seniorrådgiver UHR Steinar Hunskår (moderator)
	15.30-15.45	Pause	
Kroner	15.45-16.30	<i>Panelsamtale: Finansiering av praksisstudiene</i>	Hans-Christian Myklestul , leder AF Kathrine Løvberg Magnus Løberg Gunnar T. Bondevik (moderator)
	19.30	Felles middag	

Program fredag 6. februar 2026

FOKUS - 4K	TID	TITTEL	INNLEGGSHOLDER
	08.15-08.30	Introduksjon - dagens oppgaver	Steinar Hunskår
4K	08.30-09.10	1. Fastlegenes ansvar 2. Fagforeningens perspektiv 3. Distriktsmedisinske perspektiver	Morten Munkvik , styremedlem NFA Hans-Christian Myklestul , leder AF Anette Fosse , avdelingsleder NSDM Steinar Hunskår (moderator)
	09.10-09.30	Pause med utsjekk	
Kommunenes rolle	09.30-10.15	<i>Panelsamtale: Plikt, ansvar og tilrettelegging</i>	Lindboe, Munkvik, Myklestul, Hunskår (moderator)
	10.15-10.30	Pause med utsjekk	
Kapasitet	10.30-11.30	<i>Panelsamtale: Praksisstudiene - Omfang, muligheter, forutsetninger</i>	Thomas Mildestvedt , professor i allmenmedisin og fastlege v/UiB, Myklestul, Løberg, Grimstad, Eliassen (moderator)
	11.30-11.40	Pause	
Kvalitet	11.40-12.10	<i>Panelsamtale: Hvor mye er nødvendig - hvor lite er nok?</i>	Bunæs, Løberg, Munkvik, Grimstad (moderator)
	12.10-12.30	Oppsummering og analyse	Thomas Mildestvedt
	12.30	Lunsj	

Nasjonal dialogkonferanse

Praksis for medisinstudenter i kommunene.

KNUT EIRIK ELIASSEN

Førsteamanuensis, Fagområde for allmennmedisin, Universitetet i Bergen, Daglig leder FRONESIS-prosjektet
Knut.Eliassen@uib.no

I perioden 2022-25 har vi ved Universitetet i Bergen (UiB) gjennomført et forsknings- og utdanningsprosjekt i samarbeid med Kunnskapskommunen Helse Omsorg Vest: «Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene». Kort: «FRONESIS-prosjektet»¹.

BEHOV FOR FLERE PRAKSISVEILEDERE

Grimstadutvalget gjorde det i 2019 klart at Norge må utdanne flere av sine egne leger, og antallet studieplasser på medisin nærmer seg nå 1000 plasser per år². Nasjonal forskrift for legeutdanningene³ beskriver at praksis i primærhelsetjenesten bør økes til 10 uker. Dette gir behov for flere praksisveiledere utenfor sykehus, samtidig som vi må sikre at både eksisterende og nye veiledere har god veilederkompetanse. Gode praksisveiledere og gode praksisopplevelser utvikler troen på egne ferdigheter, toleranse for kompleksitet og usikkerhet og påvirker karrierevalg^{4,5}.

DIALOGKONFERANSE PÅ SOLSTRAND

Som avslutning på FRONESIS-prosjektet inviterte vi til dialogkonferanse på Solstrand hotell i februar. Her deltok blant annet representanter for de fire universitetene med legeutdanning i Norge, Legeforeningen inkludert Allmennlegeforeningen (AF), Norsk forening for allmennmedisin (NFA), Norsk medisinstudentforening (NMF) og spesialitetskomiteen for allmennmedisin, Kommunesektorens organisasjon (KS), Kunnskapsdepartementet (KD), Helsedirektoratet (HDir), Direktoratet for høyere

utdanning og kompetanse (HK-Dir), Universitets- og høyskolerådet (UHR), ALIS og SAMLIS-kontorene, Nasjonalt kompetansesenter for distriktmedisin (NSDM), Kunnskapskommunen Helse Omsorg Vest, representanter for studentene, praksisveilederne og kommunene. Helse- og omsorgsdepartementet var invitert, men valgte å ikke stille på konferansen.

Vi fikk løftet fire ulike perspektiver på temaet:

Kan vi få til bedre rammevilkår for finansiering av praksis for medisinstudenter utenfor sykehus?

Praksis hører til utdanningen og inn under KD, mens gjennomføringen av praksis ligger i helsetjenesten og under HOD. Kommunene har ikke plikt til å tilrettelegge for praksis for studenter. Forhåpentlig kan dette endres i samarbeidsavtalen mellom Legeforeningen og KS som er under revisjon⁶.

Universitetene betaler fastleger som tar imot medisinstudenter i sin egen praksis. Fastleger forventer kanskje ikke å tjene penger på å være veiledere for studenter, men det er ønskelig å ikke tape på det. Rundt 80 % av norske fastleger er selvstendig næringsdrivende, og i finansieringsmodellene til fastlegene er det så langt ikke lagt opp til kontorstøtte, men kun til timebetaling for veiledning.

Med bedre økonomiske forhold for både ALIS- og LIS1-leger, og for veiledning av disse er det risiko for at medisinstudenter taper konkurransen om kontorplass og veiledere. Hvis veiledning og heving av egen veilederkompetanse kan gjøres i stedet for

andre oppgaver og ikke på toppen av – er det likevel ikke alt som skal løses med kroner og øre⁷.

Kan vi få tilstrøkelig antall fastleger til å være praksisveiledere?

Studentene er fordelt på fire praksisperioder hvert år. Vi trenger totalt 250 fastleger som praksisveiledere om hver er villig til å ta imot 4 studenter per år, og om hver fastlege tar én student i året trenger vi 1000. Dette utgjør fortsatt under 1/5 av alle landets 5500 fastleger⁸, så det bør være kapasitet der ute, om motivasjonen og interessen er stor nok.

En vesentlig utfordring er at det er de samme fastlegene som skal være veiledere for både LIS, ALIS og medisinstudenter.

Hvordan sikres god veiledningskompetanse på tvers av utdanningsnivåer?

Det å fungere som lege i en kommune er medisinsk-faglig høyt nok nivå for å være veileder. For å sikre at veiledningskompetansen også er god nok vil vi som minimum anbefale et to-dagers emnekurs i individuell veiledning. ALIS-kontorene tilbyr slike kurs, og i Praksisveilederutdanningen PRAM620⁹ kan fastleger nå enten delta i to dagers kurs alene, eller ta en utdanning som strekker seg over ett år, men likevel kun gir til sammen 4 dagers fravær fra kontoret, fordi de fleste utdanningsaktivitetene skjer på eget legekontor mens legen selv har student i praksis hos seg. Neste kurs arrangeres på Flesland 2. og 3. juni i år¹⁰. Velkommen!

Praksis i primærhelsetjenesten skjer på arenaer i kommunene. Hva er kommunenes rolle og ansvar for å legge til rette for denne praksisen?

Både for praksis på fastlegekontor, legevakt, sykehjem og helsestasjon og evt. andre arenaer må universitetene gjøre avtaler med fastlegene selv og kommunene for å få til praksis for studentene.

Både KS og AF har i dialogen med oss vært klare på at det ikke er ønskelig å legge flere krav til kommunene. Særlig ikke lovkrav uten medfølgende midler. At det likevel er ønske om å legge til rette for god praksis i kommunene kommer også godt frem, og ikke minst har mange kommuner sett verdien av å gi gode praksisopplevelser for å sikre rekruttering til kommunehelsetjenesten.

MÅ INTEGRERES I ARBEIDSHVERDAGEN

Kapasiteten er der, men det må legges til rette økonomisk for at andre gode tiltak ikke utkonkurterer studentene på legekontorene. For de legene som ønsker å bygge veilederkompetanse og ta imot studenter i praksis, må det være lett å velge dette som en integrert del av arbeidshverdagen og i egen videre- og etterutdanning.

Da må det også bedre økonomiske rammer på plass. En øremerket bevilgning som går utenom rammefinansieringen til både universiteter og kommuner, kan sikre nødvendige praksisopplevelser med veiledning av god kvalitet i kommunene for alle medisinstudenter.

Nasjonal dialogkonferanse på Solstrand. Foto: Karen Haugvaldstad.

REFERANSER:

- <https://albrekthelsklynge.no/prosjekter/fronesis/>
- Grimstadutvalget. Studieplasser i medisin i Norge: Behov, modeller og muligheter. Oslo: Kunnskapsdepartementet; 2019
- Forskrift om nasjonal retningslinje for medisinstudenter. Oslo: Kunnskapsdepartementet; 2020. FOR-2020-01-03-21
- Pfarrweller EF et al. An Expanded Conceptual Framework of Medical Students' Primary Care Career Choice. Acad Med. 2017;92(11):1536-1542.
- Garðner NP et al. Learning to navigate uncertainty in primary care: a scoping literature review. BJGP Open. 2024 Apr 3;8(2):BJGPO.2023.0191
- ASA 4310: Rammeavtale om allmennlegepraksis i fastlegeordningen i kommunene. Oslo: KS; 2001-. Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/klde/shd/reg/2000/0007/ddd/word/118274-009asa_4310.doc
- Eliassen KER, Brøkke M. Allmennlegen som veileder – dugnadstiden er forbi. Tidsskr Nor Legeforen. 2023
- <https://www.heljo.no/Fastlegeordninga/fastlegestatistikk>
- <https://www4.uib.no/studier/emner/pram620>
- <https://www.legeforeningen.no/kurs/2026/2/37370/#tab>

Prosjektet «*Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)*»

Institutt for global helse og samfunnsmedisin
Universitetet i Bergen

Helsereformutvalget@hod.dep.no

Bergen, 27.02.26

Innspill til Helsereformutvalget:

Helsereformen må omfatte praksisutdanning i kommunene og kommunenes utdanningsplikt for helsepersonell!

I likhet med de tre andre lærestedene for medisinstudenter i Norge (UiT, NTNU og UiO) har Universitetet i Bergen gjennom mange år hatt et sterkt fokus på studentpraksis i primærhelsetjenesten. Et større prosjekt – «*Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)*» er gjennomført i årene 2021-2026, med tanke på kartlegging, intervensjon og veilederutdanning i fastlegeordningen. Prosjektet er finansiert av HK-Dir og UiB og har egen nettside:

<https://alrekhelseklynge.no/prosjekter/fronesis/>

Prosjektet ble nylig avsluttet med en todagers nasjonal dialogkonferanse på Solstrand 4. og 5. februar 2026 med deltakelse fra nasjonale, regionale og faglige aktører. Under overskriften «De 4 K-ene» - **Kvalitet, Kapasitet, Kommuner og Kroner** – ble det diskutert hvilke tiltak som kan bidra til bedre praksis for medisinstudenter i kommunene og hvilket ansvar de ulike aktørene har. Aktuelle aktører er HOD, KD, HK-Dir, NOKUT, HDIR, KS, Legeforeningen, kommunene, universitetene med flere. Kapasiteten utfordres nå både av et økende antall medisinstudenter, lengre praksisperioder i primærhelsetjenesten og vedvarende vansker med å rekruttere fastleger som veiledere.

Helsereformutvalget skal blant annet utrede organiseringen av helsetjenesten, om fastlegeordningen bør bli statlig og andre omfattende ansvarsendringer. For universitetene er det avgjørende hvordan ansvaret for praksisutdanningen i helsefagene skal organiseres og forankres, uavhengig av hvilket forvaltningsnivå som får ansvar for fastlegeordningen. For lærestedene er det avgjørende at utdanningen av fremtidens helsepersonell inngår i de modellene som vurderes – inkludert allmennlegetjenesten og fastlegeordningen.

Slik situasjonen er i dag, er ansvarsfordelingen krevende: Medisinstudanningen ligger under Kunnskapsdepartementet, mens plikten til å skaffe praksisplasser ligger hos helseministeren. Sykehusforetakene har lovpålagt plikt til å tilby praksisplasser, mens kommunene ikke har det. Foretakene mottar dessuten finansiering for dette, i motsetning til universitetene og kommunene.

KS og Legeforeningen har i sin avtale slått fast at praksis for studenter ikke er et kommunalt ansvar, og at dette ikke skal gi fastlegene fritak for andre oppgaver. I tillegg er det slik at staten finansierer LIS1 og ALIS i kommunene godt, mens kontorplasser og veiledning for

medisinstudenter blir vesentlig dårligere betalt, og derfor prioriteres bort av mange fastleger. Vi ser også at det store antallet LIS1- og ALIS-leger, som er sterkt positivt for kommunene og fastlegeordningen, har medført at «kontorreservene» på legekantorene blir brukt opp. Det er dermed vanskeligere å ta imot legestudenter i praksisperiodene. Grunnutdanningen havner dermed i en tap–tap-situasjon, når verken fastlegene eller kommunene har sterke insentiver til å ta imot det stadig økende antallet medisinstudenter.

Vi vet nå fra studier gjennomført i FRONESIS-prosjektet at fastlegene gjerne vil ta imot studenter – dersom de økonomiske rammene er på plass og det finnes kontorplasser for studentene. Dette er nærmere beskrevet i følgende to artikler:

Knutsen JS, Bondevik GT, Hunskaar S. To be or not to be supervisors for medical students in general practice clinical placements: a questionnaire study from Norway. *Scand J Prim Health Care*. 2024;42(3):442-449.
<https://doi.org/10.1080/02813432.2024.2337063>

Knutsen JS, Bondevik GT, Hunskaar S. General practitioners' attitudes and motivation to supervise medical students in clinical placements: a questionnaire study from Norway. *Scand J Prim Health Care*. 2025;43(3):546-554.
<https://doi.org/10.1080/02813432.2025.2471053>

I sin rapport [Finansiering av praksis i profesjonsutdanningene](#)¹ (2025) til Kunnskapsdepartementet, påpeker Oslo Economics behovet for bedre samsvar mellom finansiering og faktiske kostnader. Dette gjelder særlig for praksissteder i kommunal sektor, der kapasitetsutfordringene er størst og behovet for kompetent arbeidskraft er økende. Rapporten peker på stykkprisordninger som mest effektive og treffsikre, i motsetning til rammefinansiering, som i sykehusene.

Dette støttes også av NOKUTs [Sluttrapport fra evalueringen av profesjonsstudiet i medisin](#)² (2025), som beskriver hvordan universitetene bør samarbeide med kommunene og KS for å sikre bedre rammer for medisinstudentenes praksis i primærhelsetjenesten. Rapporten understreker også behovet for å tilpasse ressursene til økte studentkull, sikre tilstrekkelig antall praksisplasser av høy kvalitet, og skape gode kliniske læringsmiljøer hvor studenter inkluderes i praksisfellesskapene og får autentiske arbeidsoppgaver.

Universitets- og Høgskolerådet har i sine [Veiledende retningslinjer for utdanning og kompetansevurdering av praksisveiledere i helse- og velferdstjenestene](#)³ (2018) anbefalt en veiledningskompetanse tilsvarende 10 studiepoeng på masternivå. FRONESIS-prosjektet har i tråd med dette utviklet og startet en [Praksisveilederutdanning i allmenntidisin \(PRAM\) | UiB](#)⁴, med tanke på å gi fastleger formalutdanning i praksisveiledning.

Vi mener at Helsereformutvalget bør adressere utfordringene knyttet til kvalitet og kapasitet i praksisutdanningen for medisinstudenter i kommunene. Vi ser for oss snarlig økende utfordringer og mulig kollaps i tilfanget av praksisplasser, da økte opptakskvoter som følge av Grimstadutvalgets utredning nå er på vei for legestudiene ved alle fire universiteter med

¹ <https://osloeconomics.no/wp-content/uploads/2026/01/OE-rapport-2025-86-Finansiering-av-praksis-i-profesjonsutdanningene.pdf>

² [evaluering-av-profesjonsstudiet-i-medisin_sluttrapport_2-2025.pdf](#)

³ <https://www.uhr.no/temasider/nasjonale-retningslinjer/veiledende-retningslinjer-for-praksisveiledere-i-helse-og-velferdstjenestene/>

⁴ <https://www4.uib.no/studier/emner/pram620>

legeutdanning i Norge. Flere hundre flere studenter vil etter hvert komme til de to siste årene der hovedvekten av praksisutdanningen utenfor sykehus skjer.

Vi ber derfor Helsereformutvalget konkret drøfte og gjerne foreslå ordninger for følgende problemstillinger, uavhengig av organiseringsmodell:

- *Bør kommunene ha et likeverdig lovpålagt utdanningsansvar som sykehusene?*
- *Bør Fastlegeforskriften likestille veiledning (studenter, LIS1, ALIS) og forskning med andre kommunale allmennlegeoppgaver?*
- *Bør det etableres ordninger som sikrer finansiering av kontorplasser og utstyr for studenter på allmennlegekontorene, for eksempel gjennom tilskuddsordninger, slik at kapasiteten sikres?*
- *Hvordan skal veiledningen finansieres og hva er aktuelle modeller for pengestrømmen (via kommunene, universitetene eller gjennom fastlegenes takstsystem)?*
- *Med tanke på behovet og rekruttering av leger til primærhelsetjenesten i fremtiden, er omfanget av undervisning og praksisstudier slik det er gitt i RETHOS-forskriften tilstrekkelig?*
- *Bør også kvalitetskrav til veiledning fastsettes gjennom forskriften?*

Vi er sikre på at universitetene på sin side vil sørge for god kvalitet i utdanningen og for gode opplegg for både studenter og veiledere under praksisstudiene dersom rammene sikres. FRONESIS-prosjektet avsluttes denne våren, men har utviklet ny kunnskap og mye kompetanse om disse spørsmålene. Om ønskelig utdyper vi gjerne dette for Helsereformutvalget.

Vennlig hilsen

Knut Eirik Ringheim Eliassen, knut.eliassen@uib.no
Spesialist i allmennmedisin, førsteamanuensis UiB, daglig leder FRONESIS

Steinar Hunskaar, steinar.hunskar@uib.no
Spesialist i allmennmedisin, professor emeritus UiB, prosjektleder FRONESIS

Gunnar Tschudi Bondevik, gunnar.bondevik@uib.no
Spesialist i allmennmedisin, professor UiB, prosjektmedarbeider FRONESIS

alle,

Fagområde for allmennmedisin,
Institutt for global helse og samfunnsmedisin,
Det medisinske fakultet,
Universitetet i Bergen

Prosjektet «*Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)*»

Institutt for global helse og samfunnsmedisin
Universitetet i Bergen

Til HOD, KD og HDir

Bergen, 09.03.26

Viser til tidligere invitasjon til *Nasjonal dialogkonferanse: Praksis for medisinstudenter i kommunene* som ble gjennomført på Solstrand, Os/Bergen 5. og 6. februar i år. Takk til representantene fra KD og HDir som deltok der.

Med bakgrunn i FRONESIS-prosjektet og denne nasjonale avslutningskonferansen ønsker vi med dette å oppfordre dere til å fortsette arbeidet med å sikre finansiering og tilrettelegging for praksis for medisinstudentene også i primærhelsetjenesten.

Vi har sendt en tilsvarende henvendelse til Helsereformutvalget: «Helsereformen må omfatte praksisutdanning i kommunene og kommunenes utdanningsplikt for helsepersonell».

I likhet med de tre andre lærestedene for medisinstudenter i Norge (UiT, NTNU og UiO) har Universitetet i Bergen gjennom mange år hatt et sterkt fokus på studentpraksis i primærhelsetjenesten. Et større prosjekt – «*Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene (FRONESIS)*» er gjennomført i årene 2021-2026, med tanke på kartlegging, intervensjon og veilederutdanning i fastlegeordningen. Prosjektet er finansiert av HK-Dir og UiB og har egen nettside:

<https://alrekhelseklynge.no/prosjekter/fronesis/>

Da prosjektet nylig ble avsluttet med en todagers nasjonal dialogkonferanse på Solstrand 5. og 6. februar 2026 med deltakelse fra nasjonale, regionale og faglige aktører ble det under overskriften «De 4 K-ene» - **Kvalitet, Kapasitet, Kommuner og Kroner** - diskutert hvilke tiltak som kan bidra til bedre praksis for medisinstudenter i kommunene og hvilket ansvar de ulike aktørene har. Aktuelle aktører er HOD, KD, HK-Dir, NOKUT, HDIR, KS, Legeforeningen, kommunene, universitetene med flere. Kapasiteten utfordres nå både av et økende antall medisinstudenter, lengre praksisperioder i primærhelsetjenesten og vedvarende vansker med å rekruttere fastleger som veiledere.

Helsereformutvalget skal blant annet utrede organiseringen av helsetjenesten. For universitetene er det avgjørende hvordan ansvaret for praksisutdanningen i helsefagene skal organiseres og forankres, uavhengig av forvaltningsnivå. For lærestedene er det avgjørende at utdanningen av fremtidens helsepersonell inngår i de modellene som vurderes – inkludert allmennlegetjenesten og fastlegeordningen.

Slik situasjonen er i dag, er ansvarsfordelingen krevende: Medisinstudenter ligger under Kunnskapsdepartementet, mens praksisplassene i helsetjenesten ligger hos helseministeren. Sykehusforetakene har lovpålagt plikt til å tilby praksisplasser, mens kommunene ikke har

det. Foretakene mottar dessuten finansiering for dette, i motsetning til universitetene og kommunene.

KS og Legeforeningen har i sin avtale slått fast at praksis for studenter ikke er et kommunalt ansvar, og at dette ikke skal gi fastlegene fritak for andre oppgaver. I tillegg er det slik at staten finansierer LIS1 og ALIS i kommunene godt, mens kontorplasser og veiledning for medisinstudenter blir vesentlig dårligere betalt, og derfor prioriteres bort av mange fastleger. Vi ser også at det store antallet LIS1- og ALIS-leger, som er sterkt positivt for kommunene og fastlegeordningen, har medført at «kontorreserve» på legekantorene blir brukt opp. Det er dermed vanskeligere å ta imot legestudenter i praksisperiodene. Grunnutdanningen havner dermed i en tap–tap-situasjon, når verken fastlegene eller kommunene har sterke insentiver til å ta imot det stadig økende antallet medisinstudenter.

Vi vet nå fra studier gjennomført i FRONESIS-prosjektet at fastlegene gjerne vil ta imot studenter – dersom de økonomiske rammene er på plass og det finnes kontorplasser for studentene. Dette er nærmere beskrevet i følgende to artikler:

Knutsen JS, Bondevik GT, Hunskaar S. To be or not to be supervisors for medical students in general practice clinical placements: a questionnaire study from Norway. *Scand J Prim Health Care*. 2024;42(3):442-449.
<https://doi.org/10.1080/02813432.2024.2337063>

Knutsen JS, Bondevik GT, Hunskaar S. General practitioners' attitudes and motivation to supervise medical students in clinical placements: a questionnaire study from Norway. *Scand J Prim Health Care*. 2025;43(3):546-554.
<https://doi.org/10.1080/02813432.2025.2471053>

I sin rapport [Finansiering av praksis i profesjonsutdanningene](#)¹ (2025) til Kunnskapsdepartementet, påpeker Oslo Economics behovet for bedre samsvar mellom finansiering og faktiske kostnader. Dette gjelder særlig for praksissteder i kommunal sektor, der kapasitetsutfordringene er størst og behovet for kompetent arbeidskraft er økende. Rapporten peker på stykkprisordninger som mest effektive og treffsikre, i motsetning til rammefinansiering, som i sykehusene.

Dette støttes også av NOKUTs [Sluttrapport fra evalueringen av profesjonsstudiet i medisin](#)² (2025), som beskriver hvordan universitetene bør samarbeide med kommunene og KS for å sikre bedre rammer for medisinstudentenes praksis i primærhelsetjenesten. Rapporten understreker også behovet for å tilpasse ressursene til økte studentkull, sikre tilstrekkelig antall praksisplasser av høy kvalitet, og skape gode kliniske læringsmiljøer hvor studenter inkluderes i praksisfellesskapene og får autentiske arbeidsoppgaver.

Universitets- og Høgskolerådet har i sine [Veiledende retningslinjer for utdanning og kompetansevurdering av praksisveiledere i helse- og velferdstjenestene](#)³ (2018) anbefalt en veiledningskompetanse tilsvarende 10 studiepoeng på masternivå. FRONESIS-prosjektet har

¹ <https://osloeconomics.no/wp-content/uploads/2026/01/OE-rapport-2025-86-Finansiering-av-praksis-i-profesjonsutdanningene.pdf>

² [evaluering-av-profesjonsstudiet-i-medisin_sluttrapport_2-2025.pdf](https://www.uhr.no/temasider/nasjonale-retningslinjer/sluttrapport_2-2025.pdf)

³ <https://www.uhr.no/temasider/nasjonale-retningslinjer/veiledende-retningslinjer-for-praksisveiledere-i-helse-og-velferdstjenestene/>

i tråd med dette utviklet og startet en [Praksisveilederutdanning i allmennmedisin \(PRAM\) | UiB](#)⁴, med tanke på å gi fastleger formalutdanning i praksisveiledning.

Vi har i vårt brev til Helsereformutvalget anført at utvalget bør adressere utfordringene knyttet til kvalitet og kapasitet i praksisutdanningen for medisinstudenter i kommunene. Vi ser for oss snarlig økende utfordringer og mulig kollaps i tilfanget av praksisplasser, da økte opptakskvoter som følge av Grimstadutvalgets utredning nå er på vei for legestudiene ved alle fire universiteter med legeutdanning i Norge. Flere hundre flere studenter vil snart komme til de to siste studieårene der hovedvekten av praksisutdanningen utenfor sykehus skjer.

Samtidig mener vi at HOD bør ta ansvar for et økonomisk løft for å finansiere praksis i primærhelsetjenesten allerede nå. Dekanene peker på at rammebevilgningene til medisinstudiene gjør det vanskelig å prioritere annerledes innad på universitetene, og å prioritere praksis i kommunene foran andre områder.

Skal Norge lykkes med å utdanne flere leger og samtidig sikre kvaliteten i utdanningen, må primærhelsetjenesten anerkjennes og finansieres som en likeverdig og nødvendig utdanningsarena – med stabile midler, systematisk veilederkompetanse og tydelig ansvar mellom stat, kommuner og universiteter. Da må det også bedre økonomiske rammer på plass. Vi foreslår derfor en øremerket bevilgning utenom rammefinansieringen til både universiteter og kommuner, som kan sikre nødvendige praksisplasser og veiledning av høy kvalitet i kommunene for alle medisinstudenter.

Vi er sikre på at universitetene på sin side vil sørge for god kvalitet i utdanningen og for gode opplegg for både studenter og veiledere under praksisstudiene dersom rammene sikres. FRONESIS-prosjektet avsluttes denne våren, men har utviklet ny kunnskap og mye kompetanse om disse spørsmålene. Om ønskelig utdyper vi gjerne dette for dere i et møte.

Vennlig hilsen

Knut Eirik Ringheim Eliassen, knut.eliassen@uib.no
Spesialist i allmennmedisin, førsteamanuensis UiB, daglig leder FRONESIS

Steinar Hunskår, steinar.hunskar@uib.no
Spesialist i allmennmedisin, professor emeritus UiB, prosjektleder FRONESIS

Gunnar Tschudi Bondevik, gunnar.bondevik@uib.no
Spesialist i allmennmedisin, professor UiB, prosjektmedarbeider FRONESIS

alle,
Fagområde for allmennmedisin,
Institutt for global helse og samfunnsmedisin,
Det medisinske fakultet,
Universitetet i Bergen

⁴ <https://www4.uib.no/studier/emner/pram620>

Helsereforma må omfatte utdanning

STEINAR HUNSKÅR

Institutt for global helse og samfunnsmedisin
steinar.hunskar@uib.no

Regjeringa sitt Helsereformutval er i fullt arbeid og skal mellom anna greie ut om fastlegeordninga skal verte statleg. Eit viktig område for universiteta er korleis ansvaret for praksisutdanninga i helsefaga skal organiserast, uavhengig av modell. Til no har dette knapt vore nemnt i debatten, men for oss er det viktig at utdanning av framtidens helsepersonell må inngå i aktuelle modellar, allmennlegetenesta og fastlegeordninga inkludert.

Det er nemleg slik at no er ansvarsfordelinga vanskeleg å leve med: Legeutdanninga ligg under Kunnskapsdepartementet medan plikta til å finne praksisplassar ligg under helseministeren. Føretaka har plikt til å skaffe praksisplassar, kommunane har ikkje. Føretaka har betalt for dette, universiteta og kommunane ikkje. Tvert i mot så har KS og legeforeininga i sin avtale at praksis for studentar er kommunane uvedkommande og dette skal ikkje gje fritak for andre oppgåver. Som om ikkje det var nok, ser vi at staten finansierer LIS1 og ALIS i kommunane godt, slik at kontor og rettleiing for legestudentar vert økonomisk mykje dårlegare betalt. Grunnutdanninga kjem altså i ein tap-tap-situasjon og verken fastlegane eller kommunane har sterke insitament til å ta i mot dei stadig fleire legestudentane. Vi veit frå norske studiar at fastlegane ønskjer å ta i mot studentar, dersom dei økonomiske tilhøva er på plass.

66

FOR OSS ER DET VIKTIG AT
UTDANNING AV FRAMTIDAS
HELSEPERSONELL MÅ INNGÅ
I AKTUELLE MODELLAR,
ALLMENNLEGETENESTA
OG FASTLEGEORDNINGA
INKLUDERT.

99

Dette må det gjerast noko med, og Helsereformutvalet må absolutt adressere problemstillinga. Det må lagast ordningar for å sikre pengar til kontor-plassar, utstyr og rettleiing. Så skal universiteta sørge for kvalitet i utdanninga og gode opplegg for både studentar og rettleiarane.

ALLMENNEMEDISIN OG FØRSKING I MALAWI
Professor i allmennmedisin Thomas Mildestvedt har de siste fem årene ledet et NORAD-støttet prosjekt for å styrke primærhelsetjenesten i Malawi og Zambia. Sammen med professor emeritus Eivind Meland har han vært medveileder for Duncan Kwaitana, som i januar disputerte med avhandlingen *Primary Healthcare Services for Older People with Progressive Multimorbidity: Lessons from Malawi*. Studien viser at eldre med multimorbiditet møter store barrierer i tilgangen til helsehjelp – særlig lange reiseavstander, fragmenterte tjenester, mangel på helsepersonell og svakt utbygde lokale klinikker. Avhandlingen peker på et tydelig behov for mer personsentrert, helhetlig og tilgjengelig primærhelsetjeneste; -høyst relevant for norske forhold. Dette er den første avhandlingen som har kommet ut av prosjektet som er støttet med 20 millioner over 6 år fra bistandsbudsjettet.

EVALUERING AV NKLM

Samfunnet har fått svært mye verdi tilbake for midlene som er brukt på Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin (NKLM) som et nasjonalt kraftsenter for legevakt. Dette er hovedkonklusjonen i en evalueringsrapport som Agenda Kaupang har utført på oppdrag fra Helsedirektoratet. Rapporten fastslår også at NKLM er en pådriver for fagutvikling og god kvalitet i legevakt. Praksisnær forskning og rask implementering av resultater fra forskning i legevaktene trekkes frem som særlig verdifulle. Produkter som *Legevaktindeks* og *Legevakthåndboken* er viktige virkemidler i denne aktiviteten. I rapporten foreslås det at NKLM i større grad bør måle effekten av egen aktivitet på legevaktjenestene.

PH.D.: RØYKESTOPP FOR OPIOIDAVHENGIGE

Karl Trygve Druckrey-Fiskaen disputerte 22.1.2026 for ph.d.-graden ved UiB med avhandlingen *Reducing smoking among individuals receiving opioid agonist therapy*. Røyking hos pasientar som mottok legemiddelassistert rehabilitering for opioidavhengnad er ei viktig årsak til sjukdom og tidleg død. Dei pasientane som fekk tilbod om hjelp til røykereduksjon hadde dobbelt så høg sjansje for å halvere sigarett-bruken samanlikna med pasientar som ikkje fekk denne hjelpa. Røykereduksjon kan vere eit steg på vegen for å slutte å røyke, og kan redusere sjukdoms-

byrden. Alle pasientar i LAR bør difor få tilbod om hjelp til røykereduksjon med motiverande samtalar og gratis nikotinerstatningsprodukt.

Karl Trygve Druckrey-Fiskaen er overlege og spesialist i rus- og avhengighetsmedisin. Professor i allmennmedisin Lars Thore Fadnes har vore hovudrettleiar.

ALLMENNLEGAR TIL LEIARSTILLINGAR

Institutt for global helse og samfunnsmedisin, der fagområdet for allmennmedisin er ein del, har gjort endringar i leiargruppa si. No er professor i allmennmedisin Gunnar Tschudi Bondevik blitt undervisningsleiar og førsteamanuensis i allmennmedisin Knut Erik Emberland er blitt forskings- og innovasjonsleiar.

HELSE VEST-PRIS FOR LEGEUTDANNING

Helse Vest sin utdanningspris for 2025 på 100 000 kroner gjekk til PROFMED-prosjektet, for det nyskapende arbeidet sitt med å styrkje medisinstudentars læring og profesjonelle identitet i klinisk praksis. Prosjektet er leia av allmennmedisinprofessor Edvin Schei frå UiB, som saman med førsteamanuensis Monika Kvervenes og stipendiat Julie Solberg Knudsen tok i mot prisen på Utdanningskonferansen nyleg.

Prosjektet har utvikla ein enkel og forskningsbasert modell, som gir medisinstudentar i praksis tryggleik og auka læringsutbytte. Sentralt er «rettleiar-familiar» – små grupper med LIS-legar og studentar som skaper meistring, relasjonar og ansvars kjensle utan ekstra ressursar.

Juryen framhear kvalitet, berekraft og overføringsverdi for prosjektet til Vestlandslegemodellen.

VELLUKKA KONFERANSE OM PRAKSISPLASSAR

FRONESIS-prosjektet (se side 28) hadde avslutningskonferanse på Solstrand første veka i februar. På konferansen deltok relevante nasjonale og regionale aktørar som saman drøfta utfordringane og mogelege løysingar på dei rekrutteringsproblema ein ser komme når det gjeld plassar for legestudentar i kommunane.

- **Tema**

Utdanning av fastleger som praksisveiledere for medisinstudenter

- **Tittel**

Bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene

- **Fagfelt**

Allmenntmedisin/Medisinsk pedagogikk

- **Prosjektgruppe**

Hovedveileder vil være leder for forskningsgruppen MedUt: Førsteamanuensis Knut Eirik R. Eliassen, knut.eliasen@uib.no, 41204018. Professor Gunnar T. Bondevik og professor emeritus Steinar Hunskår vil være medveiledere.

Arbeidssted er Fagområde for allmenntmedisin (FAM) og Forskningsgruppe for medisinsk utdanning (MedUt) ved Institutt for global helse og samfunnsmedisin (IGS).

Veilederutdanningen er utarbeidet i samarbeid med Enhet for læring ved det medisinske fakultet.

- **Overordnet mål for prosjektet**

Følgforskning på veilederutdanning for fastleger:

Får fastlegene bedre veiledningskompetanse? Hva er viktig for dem i utdannelsen? Hvilke temaer går igjen i veiledningen av medisinstudenter? Og hvordan opplever medisinstudentene å være i praksis hos fastleger som tar denne utdanningen?

- **Bakgrunn for prosjektet**

I 2024 ble det opprettet en ny praksisveilederutdanning ved UiB, skreddersydd for fastleger. I dette prosjektet planlegger vi *følgforskning* til denne utdanningen.

Prosjektet er et nasjonalt pilotprosjekt og det tas sikte på en best mulig beskrivelse av utdanningen og evt. forbedringspotensialer slik at veilederutdanningen kan utvides også til de andre universitetene i Norge med legeutdanning.

I Norge er det per i dag ingen formelle krav til fastleger som veileder medisinstudenter i praksis. Noen fastleger tar imidlertid relevante kurs på frivillig basis. Det er behov for å styrke veilederkompetansen og Universitets- og høgskolerådet (UHR) har etablert veiledende retningslinjer for opplæring og kompetansevurdering av kliniske veiledere. Disse har foreslått en obligatorisk 250 timers veilederutdanning for alle helsefag, som også gjelder kliniske veiledere i allmenntpraksis. Universitetene med legeutdanning i Norge har allerede utfordringer med å rekruttere og beholde fastleger som veiledere. Å oppfylle dette kompetansekravet er spesielt utfordrende ettersom fastleger har stor arbeidsbelastning og mer enn 80% er selvstendig næringsdrivende.

I utdannings-, rekrutterings- og innovasjonsprosjektet «*Flere praksisplasser og bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontorene*» (FRONESIS, <https://alrekkehelseklynge.no/prosjekter/fronesis/>) har en arbeidsgruppe bestående av akademiske allmennleger, forskere i universitetspedagogikk, kliniske veiledere og pedagogiske designere ved Universitetet i Bergen utviklet et 250-timers skreddersydd opplæringsprogram for kliniske veiledere som både skal gi faktisk forbedring av veiledningskompetansen, og være akseptabelt og gjennomførbart for fastleger.

Programmet er godkjent som 10-studiepoengs masteremne ved UiB, og hadde oppstart juni 2024 (<https://www4.uib.no/emner/pram620>).

Forskerlinjeprosjektet vil være følgeforskning på denne praksisveilederutdanningen. Det er svært ønskelig også med et studentperspektiv på utdanningen og forskning rundt denne.

• **Problemstillinger**

- Kan en skreddersydd veilederutdanning for fastleger gi bedre veiledningskompetanse og bedre praksisopplevelser for studentene?
- Hvilke personlige læringsmål setter deltagerne seg?
- Hvordan opplever medisinstudenter å være i praksis hos en som går utdanningen?
- Hvordan kan utdanningen utvides nasjonalt?

• **Metoder**

Kontekst: Veilederutdanningen inkluderer et 2-dagers introduksjonskurs og ett år senere et 2-dagers avsluttende kurs, begge kursene arrangeres som "emnekurs" og er godkjent i legenes egne medisinske videreutdanning. Mellom disse kursene skal deltakerne fullføre to 6-ukers veiledningspraksisperioder med siste års medisinstudenter. I praksisperioden for studentene gjennomfører de selv utdanningsoppgaver som strukturerte veiledningssamtaler, refleksjonsnotater og videoopptak av veiledningsøkter. 3 studiepoeng er gjort elektive og kan enten utgjøres av tilrettelagte fordypning i et eller flere veiledningsemner eller bestå av andre utdanningskurs, undervisningserfaringer, utdanningsprosjekter, presentasjoner, publikasjoner og konferanser. Det gjennomføres kollegavurderinger gjennom opplæringen, og den endelige vurderingen av lederne for opplæringsprogrammet. Det nyutviklede 250-timers opplæringsprogrammet for kliniske veiledere tar sikte på å forbedre veiledningsferdigheter og møte regulatoriske krav, samtidig som det er gjennomførbart innenfor begrensningene til en dagers kliniske allmennpraksis.

Metoder: Det samles inn tekstoppgaver og videoopptak av veiledersamtaler med studenter som analyseres med kvalitativ metode. Data kan suppleres med intervjuer av både veilederkandidater og medisinstudenter. Kvantitative metoder ved deskriptive analyser av deltagerdata og kan suppleres med spørreundersøkelse.

Da prosjektet ikke bruker helsedata vil søknad til Regional etisk komite (REK) ikke være nødvendig, men delprosjektene vil registreres i Siktportalen – Kunnskapsektorens felles tjenesteleverandør.

- **Hvilke oppgaver kan studenten starte med?**

Studenten vil delta i forskningsgruppen MedUt og være med i planlegging av og rekkefølge for flere ulike følgeforskningsprosjekter til Praksisveilederutdanningen for allmenntidisin.

Det vil tidlig i perioden kunne gjøres enkel deskriptiv forskning på deltagere, som videre suppleres med kvalitativ forskning med blant annet analyse av både tekstoppgaver og videoopptak av veiledningssamtaler.

- **Fremdriftsplan**

Det første kullet med studenter på veilederutdanningen begynte juni 2024 og fullførte juni 2025, samtidig med at det da startet opp et nytt kull som avslutter juni 2026. Det er gjøres kontinuerlig datainnsamling fra hele utdanningsperioden, slik at data foreligger ved prosjektstart.

Studenten vil til dels delta i planlegging og prioritering av prosjektet samt videre datainnsamling.

- **Internasjonal publisasjon? JA**
- **Kan prosjektet inngå i en senere doktorgrad? JA**
- **Hva kan studenten lære i forskningsmiljøet?**

Studenten vil inngå i et aktivt allmenntidisinsk forskningsmiljø med flere forskerlinjestudenter og ph.d.-kandidater ved Fagområde for allmenntidisin (FAM) og Forskningsgruppe for medisinsk utdanning (MedUt) ved Institutt for global helse og samfunntidisin (IGS).

Prosjektet vil gi god innsikt i allmenntidisinsk forskning og medisinsk utdanningsforskning. Det vil anvendes både kvalitative og kvantitative metoder i prosjektet.

- **Har prosjektet nødvendige etiske godkjenninger?**

Ikke relevant / Søkes før oppstart

- **Hvordan kan studenten ta kontakt ved interesse?**

Hovedveileder vil være leder for forskningsgruppen MedUt: Førsteamanuensis Knut Eirik R. Eliassen, knut.eliasen@uib.no, 41204018. Professor Gunnar T. Bondevik og professor emeritus Steinar Hunskaar vil være medveiledere.